

Warszawa, 14 kwietnia 2021 r.

MINISTER
SPRAWIEDLIWOŚCI

BM-V.0912.5.2020

IK: 1228223

Pan

**Rafał Krzysztof Terlecki
Prezes Sądu Okręgowego
w Gdańsku**

Pan

**Zbigniew Lewandowski
Dyrektor Sądu Okręgowego
w Gdańsku**

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

I. INFORMACJE O KONTROLI

Jednostka kontrolowana: Sąd Okręgowy w Gdańsku, ul. Nowe Ogrody 30/34, 80-803 Gdańsk (dalej: Sąd, SO).

Kontrolerzy: Magdalena Dąbrowska – starszy specjalista, Anna Pudzianowska – główny specjalista, Ewa Brodowska - specjalista działający na podstawie upoważnień nr 36/2020, 37/2020 i 38/2020 z 26.05.2020 r. oraz nr 82/2020, 83/2020 i 84/2020 z 20.10.2020 r. wydanych z upoważnienia Ministra Sprawiedliwości przez zastępcę dyrektora Biura Ministra, Jakuba Jamkę.

Tematyka kontroli: wydatkowanie środków publicznych, udzielanie zamówień, w tym w szczególności, do których nie mają zastosowania przepisy ustawy Prawo zamówień publicznych; gospodarowanie środkami finansowymi na usługi zlecane na podstawie umów cywilnoprawnych; przyznawanie nagród, dodatków specjalnych kuratorom okręgowym;

formy zatrudniania pracowników sądu; funkcjonowanie służby BHP oraz ochrony obiektów sądowych.

Termin kontroli: 29.05 – 17.07.2020 r. oraz 20.10 – 20.11.2020 r.

Okres objęty kontrolą: 2014 r. - 2019 r.

Tryb przeprowadzania kontroli: zwykły, zgodny z *Planem pracy na 2020 r.* zatwierdzonym przez Ministra Sprawiedliwości.

[akta kontroli str. 1-30]

II. USTALENIA WSTĘPNE

W okresie objętym kontrolą:

- Prezesem SO jest sędzia sądu okręgowego Rafał Krzysztof Terlecki¹ (dalej: Prezes SO).
- Dyrektorem Sądu jest Zbigniew Lewandowski² (dalej: Dyrektor SO).
- Głównym księgowym ██████████ (dalej: Gł. księgowy).

Kontrola dotyczyła wydatków⁴ na umowy i zlecenia, za których realizację zapłacono w ciągu roku jednemu wykonawcy więcej niż 500,00 zł brutto, ujmując wydatek w § 4170 - *wynagrodzenia bezosobowe*, § 4700 - *szkolenia pracowników niebędących członkami korpusu służby cywilnej*, a w zakresie usług w § 4300 - *zakup usług pozostałych* (obecnie § 4000 - *grupa wydatków bieżących jednostki*⁵). Jednocześnie kontrola nie objęła umów, na podstawie których zakupiono pozostałe środki trwałe bądź materiały, jak również umów i wydatków związanych z mediami.

W trakcie przeprowadzonej kontroli nie kontrolowano również prawidłowości naliczania i odprowadzania składek do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych oraz podatku dochodowego od osób fizycznych do urzędu skarbowego.

[akta kontroli str. 1-10, 155-163, 174-206]

¹ Od 18.10.2017 r. – pismo z 17.10.2017 r., znak: DKO-I-562-23/17 podpisane przez Ministra Sprawiedliwości Zbigniewa Ziobrę. Poprzednio, w okresie od 18.03.2013 r. do 17.10.2017 r. Prezesem SO był SSO Przemysław Sławomir Banasik.

² Od 15.04.2013 r. – pismo z 11.04.2013 r., znak: DSO-IV-134-514/12/5 podpisane z up. Ministra Sprawiedliwości przez Stanisława Chmielewskiego, Sekretarza Stanu w Ministerstwie Sprawiedliwości.

³ Od 01.01.2004 r.

⁴ Oprócz umów, zleceń dotyczących ośrodków kuratorskich.

⁵ Zgodnie z § 4 ust. 1 i 2 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 2 lipca 2015 r. w sprawie szczegółowego sposobu, trybu i terminów opracowania materiałów do projektu ustawy budżetowej na rok 2016 paragraf ten stosuje się jedynie do planowania i sporządzania planu po zmianach. W planie objętym § 400 należy łącznie ujmować planowane do wykonania wydatki zawarte w paragrafach szczegółowych: 421, 422, 426, 428, 430, 434, 436, 438, 439, 440 – z odpowiednimi czwartymi cyframi.

III. USTALENIA SZCZEGÓŁOWE

1. Zamówienia publiczne o wartości powyżej 30 000 euro.

Obszar zamówień publicznych i umowy zawarte w wyniku przeprowadzonych postępowań oceniono pozytywnie z zastrzeżeniami, ze względu na opisane w treści uchybienia.

1.1. Wewnętrzne uregulowania w zakresie zamówień publicznych

W Sądzie obowiązuje *Instrukcja zasad postępowania i obiegu dokumentów w Sądzie Okręgowym w Gdańsku, przy udzielaniu zamówień publicznych o szacowanej wartości powyżej 30 000 euro*⁶ (dalej: *Instrukcja*).

Instrukcja określa organizację i procedurę postępowania w procesie udzielania przez Sąd zamówień o wartości przekraczającej równowartość kwoty 30 000 euro. Stosownie do zapisów ww. regulacji, w celu przeprowadzenia postępowania o udzielenie zamówienia publicznego powoływana jest Komisja⁷. Szczegółowe zasady postępowania, organizację i kompetencje Komisji zostały określone w załączniku nr 1 do ww. *Instrukcji* pt.: „*Zadania i obowiązki członków komisji przetargowej prowadzącej postępowanie o udzielenie zamówienia w Sądzie Okręgowym w Gdańsku*”.

W zakresie powyższych regulacji nie stwierdzono uchybień i nieprawidłowości.

[akta kontroli str. 491-503, 507-521]

1.2. Umowy zawarte w wyniku przeprowadzonych postępowań o udzielenie zamówienia publicznego.

Na podstawie prowadzonych przez SO *rejestrów zamówień publicznych w postępowaniach powyżej 30 000 euro* do analizy wybrano 2 postępowania z 2018 r., których przedmiotem zamówienia było świadczenie usług ochrony obiektów SO i podległych sądów rejonowych określonych w rejestrach zamówień Oddziału Gospodarczego z lat 2014-2019, przeprowadzonych przez SO na podstawie ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych⁸ (dalej: *ustawa Pzp*).

⁶ Zarządzenie Nr 27/14-G Dyrektora SO z dnia 19 maja 2014 r. w sprawie ujednoczenia Regulaminu udzielenia zamówień publicznych oraz organizacji, trybu i zakresu obowiązków członków Komisji przetargowej prowadzącej postępowanie o udzielenie zamówienia publicznego w SO. W okresie od 05.01.2011 r. do 18.05.2014 r. obowiązywała *Instrukcja zasad postępowania i obiegu dokumentów w Sądzie Okręgowym w Gdańsku, przy udzielaniu zamówień publicznych o szacowanej wartości powyżej 14 000 euro* wprowadzona Zarządzeniem nr 8/11-G z 05.01.2011 r.

⁷ Propozycja składu Komisji przedkładana jest Dyrektorowi do zatwierdzenia na wniosku będącym załącznikiem nr 2 do *Instrukcji*.

⁸ Dz. U. z 2018 r., poz. 1986 ze zm., poprzednio Dz. U. z 2017 r., poz. 1579 ze zm.

Odpowiedzialnym w SO za zamówienia publiczne w postępowaniach powyżej 30 000 euro w okresie objętym kontrolą był Dyrektor SO. W SO nie było wyspecjalizowanej komórki zajmującej się postępowaniami o udzielenie zamówienia publicznego. Wnioski o rozpoczęcie i zatwierdzenie trybu postępowania o udzielenie zamówienia publicznego opracowywane były przez kierownika komórki SO organizującej dane postępowanie przetargowe. Każda z komórek realizujących zamówienia prowadziła w swoim zakresie *Zestawienie zamówień publicznych*.

Skontrolowane postępowania zostały przeprowadzone w trybie przetargu nieograniczonego, o wartości zamówienia przekraczającej kwotę, o której mowa w art. 11 ust. 8 ustawy *Pzp* (tzw. *postępowanie unijne*). W wyniku analizy regulacji wewnętrznych obowiązujących w SO oraz dokumentacji dotyczącej ww. postępowań o udzielenie zamówienia publicznego stwierdzono, co następuje.

1.2.1. Sprawa nr G-260-1/18 – Usługa ochrony obiektów sądowych SO i podległych sądów rejonowych –(366 766,00 euro)

Przedmiot zamówienia został podzielony na 3 części⁹, które obejmowały obiekty SO w dwóch lokalizacjach oraz obiekty 2 sądów rejonowych - funkcjonalnych tj. Sądu Rejonowego (dalej: SR) w Kościerzynie i SR w Sopocie. Powyższe zamówienie było realizowane przez SO wraz SR Gdańsk Południe w Gdańsku (w części I dot. obiektu przy ul. 3 Maja 9a) oraz z Prokuraturą Okręgową w Gdańsku (w części II i III)¹⁰. W dniu 10.09.2018 r. został zatwierdzony przez Dyrektora SO jako Kierownika Zamawiającego wniosek w sprawie wszczęcia i ustalenia trybu postępowania o udzielenie zamówienia publicznego oraz powołujący Komisję przetargową¹¹. Wartość zamówienia została ustalona w dniu 06.09.2018 r. na podstawie ostatniego postępowania przetargowego i rozeznania rynku przez kierownika Oddziału Gospodarczego Sądu¹². Ogłoszenie o zamówieniu publicznym zostało zamieszczone w Biuletynie Zamówień Publicznych¹³ oraz na stronie internetowej www.gdansk.so.gov.pl w dniu 12.09.2018 r. Tego samego dnia na stronie Sądu udostępniono Specyfikację Istotnych Warunków Zamówienia (dalej: *SIWZ*). Do upływu terminu otwarcia ofert, tj. do 21.09.2018 r. do godz. 11³⁰ zostały złożone oferty przez:

⁹ I część dot. SO Gdańsk, II część dot. SR w Kościerzynie oraz III część dot. SR w Sopocie.

¹⁰ Stosowne upoważnienia zostały udzielone do przygotowania i przeprowadzenia postępowania przez SR Gdańsk Południe w Gdańsku w 10.08.2018 r.; Prokuraturę Okręgową – dot. obiektu Prokuratury Rejonowej w Sopocie w 10.08.2018 r. oraz w 27.08.2018 r. dot. obiektu Prokuratury Rejonowej w Kościerzynie.

¹¹ W składzie: [REDACTED]

¹² [REDACTED]

¹³ Nr 615198-N-2018.

- 6 Wykonawców¹⁴ w I części,
- 8 Wykonawców¹⁵ w II części,
- 8 Wykonawców¹⁶ w III części.

Przed otwarciem ofert Zamawiający podał kwoty jakie zamierzy przeznaczyć na sfinansowanie ww. postępowania tj.:

- I część 1.125.560 zł brutto,
- II część 382.926 zł brutto,
- III część 436.620 zł.

Cena najtańszej oferty złożonej w zakresie I części postępowania przewyższała kwotę, którą Zamawiający zamierzał przeznaczyć na jej sfinansowanie. W związku z powyższym w dniu 26.09.2018 r., na podstawie art. 93 ust.1 pkt 4 *ustawy Pzp*, przedmiotowe postępowanie zostało unieważnione.

W dniu 05.10.2018 r., uwzględniając kryteria oceny ofert składające się z: ceny brutto oferty (60%), doświadczenia osób skierowanych do realizacji zamówienia (20%) oraz organizacji nadzoru (20%), w postępowaniu wybrano najkorzystniejsze oferty w zakresie części II¹⁷ i III¹⁸. Wyłonionym Wykonawcom udzielono zamówienia, zawierając kolejno umowy w zakresie:

- ¹⁴ Konsorcjum: [redacted] z ceną brutto oferty: 1.374.960 zł; Konsorcjum: [redacted] z ceną brutto oferty: 1.345.091,60 zł; [redacted] z ceną brutto oferty: 1.345.546,72 zł; Konsorcjum: [redacted] z ceną brutto oferty: 1.472.114 zł; Konsorcjum: [redacted] z ceną brutto oferty: 1.456.119,20 zł; Konsorcjum: [redacted] ceną brutto oferty: 1.368.347,28 zł.
- ¹⁵ [redacted] z ceną brutto oferty: 347.051,88 zł; Konsorcjum: [redacted] z ceną brutto oferty: 467.774,34 zł; [redacted] z ceną brutto oferty: 359.350,50 zł; Konsorcjum: [redacted] z ceną brutto oferty: 436.737,18 zł; [redacted] z ceną brutto oferty: 412.794,60 zł; Konsorcjum: [redacted] z ceną brutto oferty: 441.574,14 zł; Konsorcjum: [redacted] z ceną brutto oferty: 457.137,72 zł; Konsorcjum: [redacted] z ceną brutto oferty: 412.991,74 zł; [redacted] z ceną brutto oferty: 395.715,60 zł; Konsorcjum: [redacted] z ceną brutto oferty: 533.365,80 zł; [redacted] z ceną brutto oferty: 382.041,72 zł; Konsorcjum: [redacted] brutto oferty: 498.206,40 zł; [redacted] z ceną brutto oferty: 478.379,16 zł; Konsorcjum: [redacted] z ceną brutto oferty: 540.259,80 zł; Konsorcjum: [redacted] z ceną brutto oferty: 518.370,24 zł; Konsorcjum: [redacted] z ceną brutto oferty: 571.053,00zł.
- ¹⁷ Jako najkorzystniejszą ofertę uznano ofertę [redacted] z ceną brutto oferty: 347.051,88 zł.

- II części nr 103/18-27-G z [REDAKTOWANE] w dniu 19.10.2018 r.¹⁹,

- III części nr 104/18-28-G z [REDAKTOWANE] w dniu 29.10.2018 r.²⁰

z wynagrodzeniem, terminem gwarancji i warunkami płatności zgodnymi ze złożonymi ofertami.

Ogłoszenie o udzieleniu zamówienia zostało zamieszczone w Biuletynie Zamówień Publicznych w dniu 06.11.2018 r.²¹

Umowę nr 103/18-27-G aneksowano trzykrotnie. Aneksami nr 1 z dnia 31.01.2019 r. zwiększono maksymalne wynagrodzenie Wykonawcy do kwoty 321.556,80 zł brutto²². Aneksy: nr 2 z dnia 31.01.2019 r. oraz nr 3 z dnia 28.02.2019 r. dotyczyły wzmocnienia ochrony w obiektach SR w Kościerzynie poprzez zapewnienie przez Wykonawcę dodatkowych osób do świadczenia usług.

1.2.2. Sprawa nr G-260-2/18 – Usługa ochrony obiektów SO i SR Gdańsk-Południe w Gdańsku – (212.234,00 euro)

W dniu 27.09.2018 r. Kierownik Zamawiającego zatwierdził wniosek w sprawie wszczęcia i ustalenia trybu postępowania o udzielenie zamówienia publicznego oraz powołujący Komisję przetargową²³. Wartość zamówienia została ustalona w dniu 25.09.2018 r. i była tożsama z wartością szacunkową zamówienia ustaloną na część I postępowania w sprawie nr G-260-1/18. Ogłoszenie o zamówieniu publicznym zostało zamieszczone w Biuletynie Zamówień Publicznych²⁴ oraz na stronie internetowej www.gdansk.so.gov.pl w dniu 27.09.2018 r. W tym samym dniu udostępniono na stronie Sądu SIWZ. Do upływu terminu otwarcia ofert, tj. do 04.10.2018 r. do godz. 11³⁰ zostały złożone oferty 3 Wykonawców²⁵.

Przed otwarciem ofert Zamawiający podał kwotę jaką zamierza przeznaczyć na sfinansowanie ww. postępowania, tj.: 1.125.560 zł brutto.

¹⁸ Jako najkorzystniejszą ofertę uznano ofertę [REDAKTOWANE] z ceną brutto oferty: 382.041,72 zł.

¹⁹ Na łączną szacunkową kwotę wynagrodzenia: 307.480,32 zł dot. obiektów SR w Kościerzynie oraz 39.571,56 zł dot. obiektu Prokuratury Rejonowej w Kościerzynie.

²⁰ Na łączną szacunkową kwotę wynagrodzenia: 239.461,56 zł dot. obiektu SR w Sopocie oraz 142.580,16 zł dot. obiektu Prokuratury Rejonowej w Sopocie.

²¹ Pod nr 621523-N-2018.

²² Dot. jedynie kwoty wynagrodzenia wykonawcy za świadczenie usług ochrony dla obiektów SR w Kościerzynie.

²³ W składzie: [REDAKTOWANE]

²⁴ Nr 615198-N-2018.

²⁵

[REDAKTOWANE] z kwotą brutto: 1.472.114 zł; Konsorcjum:

[REDAKTOWANE] z kwotą brutto: 1.381.476,80 zł;
[REDAKTOWANE] z kwotą brutto 1.324.546,72 zł.

Zamawiający zastosował art. 26 ust. 2 *ustawy Pzp* wzywając w dniu 10.10.2018 r. [REDAKTOWANE] do uzupełnienia dokumentów, co wezwany uczynił w dniu 15.10.2018 r. W dniu 19.10.2018 r. w postępowaniu wybrano najkorzystniejszą ofertę²⁶. Jednocześnie Zamawiający poinformował o zwiększeniu kwoty na realizację zamówienia do kwoty 1.324.546,72 zł. Ocena ofert dokonana była na podstawie kryteriów: ceny brutto oferty (60%), doświadczenia osób skierowanych do realizacji zamówienia (20%) oraz organizacji nadzoru (20%). Udzielono zamówienia zawierając w dniu 14.11.2018 r. umowę nr 109/18-30-G z [REDAKTOWANE], z wynagrodzeniem, terminem gwarancji i warunkami płatności zgodnymi ze złożoną ofertą.

Ogłoszenie o udzielenie zamówienia zostało zamieszczone w Biuletynie Zamówień Publicznych w dniu 16.11.2018 r.²⁷

W związku z podwyższeniem wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę od 01.01.2019 r. zawartą umowę aneksowano w dniu 12.12.2018 r.²⁸

Zmiany zapisów umów²⁹, poprzez ich aneksowanie zostały dokonane zgodnie z § 12 zawartych umów, który przewidywał ww. w przypadku zmiany wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę i wykazania przez Wykonawcę wpływu tej zmiany na koszty wykonania zamówienia. Ponadto, zmiany zapisu umowy³⁰ dot. możliwość wzmocnienia ochrony w obiektach SR w Kościerzynie poprzez zapewnienie przez Wykonawcę dodatkowych osób do świadczenia usług zostały dokonane na podstawie art. 144 ust. 1 pkt. 6 *ustawy Pzp*.

Każdorazowo rozliczenie umów następowało na podstawie faktur, przedłożonych przez Wykonawców, sprawdzonych pod względem merytorycznym i formalnym. Płatności wynikające z faktur następowały z zachowaniem terminów określonych w umowach na rachunek wskazany w fakturach.

W przygotowaniu i przeprowadzeniu postępowań o udzielenie zamówienia publicznego i udzieleniu zamówienia stwierdzono poniższe uchybienia:

- w *Protokołach postępowań o udzielenie zamówienia w trybie przetargu nieograniczonego* (w części 2. Przedmiot zamówienia publicznego w pkt. 4) wskazanie wartości zamówienia

²⁶ Jako najkorzystniejszą ofertę uznano ofertę z ceną oferty brutto [REDAKTOWANE]

²⁷ Pod nr 500274209-N-2018.

²⁸ Kwota wynagrodzenia po aneksowaniu brutto [REDAKTOWANE]

²⁹ Nr 103/18-27-G z 19.10.2018 r. oraz 109/18-30-G z 14.11.2018 r.

³⁰ Nr 103/18-27-G.

bez kwot zamówień uzupełniających w sytuacji³¹, jeżeli Zamawiający przewiduje udzielenie zamówień, o których mowa w art. 67 ust. 1 pkt. 6 *ustawy Pzp* (tzw. *zamówień uzupełniających*), przy ustalaniu wartości zamówienia uwzględnia się wartość tych zamówień zgodnie z art. 32 ust. 3 *ustawy Pzp*. Zaistniała sytuacja mogła wprowadzić w błąd wykonawców. Ponadto, uniemożliwi to zastosowanie w przyszłości trybu zamówienia z wolnej ręki na podstawie art. 67 ust. 1 pkt. 6 *ustawy Pzp*

- w *Protokole postępowania o udzielenie zamówienia w trybie przetargu nieograniczonego* w sprawie nr G-2600-1/18 (w części 12 dot. zestawienia ofert, w części III dot. Sopotu) w poz. nr 7 i nr 2 wpisano Konsorcjum, w którym liderem jest [REDAKTOWANE]. Powyższe jest niezgodne z przedłożoną dokumentacją ponieważ z przedstawionych Kontrolującym ofert, jak również z *Zawiadomienia o rozstrzygnięciu postępowania prowadzonego w trybie przetargu nieograniczonego* wynika, iż jedynie oferta z poz. nr 2 była złożona przez ww. Konsorcjum, natomiast z poz. nr 7 złożona była przez Konsorcjum, w którym liderem jest [REDAKTOWANE]
- w *Protokole postępowania o udzielenie zamówienia w trybie przetargu nieograniczonego* w sprawie nr G-260-1/18 dwuznaczność zapisu (w części 14 wezwanie do złożenia, uzupełnienia, poprawienia lub wyjaśnienia dokumentów, oświadczeń, pełnomocnictw) dot. zastosowania art. 26 ust. 4 *ustawy Pzp* gdzie „x” zaznaczono przy „nie”, jednakże przy „tak” wpisano [REDAKTOWANE]
- w części nr II SIWZ obu zamówień – projekt umowy, w § 11 *Kary umowne* zawarto następujące postanowienia: „1. Zamawiający może naliczyć Wykonawcy następujące kary umowne (...). 6. Jeżeli kara umowna nie pokrywa poniesionej szkody, zamawiający może dochodzić odszkodowania uzupełniającego, przewyższającego wysokość kar umownych do wysokości poniesionej szkody.” Takie same postanowienia zawarte są w 3 umowach zawartych z wybranymi Wykonawcami.

Z wyjaśnień złożonych przez Dyrektora SO³² wynika, iż zawarte ww. twierdzenie dot. kar umownych oraz uprawnień dochodzenia odszkodowania uzupełniającego jest prawidłowe oraz nie rodzi żadnych wątpliwości interpretacyjnych. Są to sformułowania i określenia powszechnie stosowane w obrocie gospodarczym i są spotykane w szeregu umów zawieranych przez jednostki sektora finansów publicznych. Ponadto przepis art. 483 § 1 *Kodeksu Cywilnego* nie wymaga dla skuteczności zastrzeżonych kar posłużeniem się

³¹ Stosowana praktyka potwierdzona pismem Dyrektora SO z 06.11.2020 r., znak: F.0301-9/20 - odpowiedź na wniosek nr 10 pkt. 2.1a i 2.2.a z 03.11.2020 r.

³² Pismo Dyrektora SO z 06.11.2020 r., znak: F.0301-9/20 - odpowiedź na wniosek nr 10.

sformulowaniem o obligatoryjności ich naliczania. Obowiązujące przepisy ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. *o finansach publicznych* (dalej: *ufp*) również nie zawierają obowiązku takiego formułowania zapisów klauzul dot. kar umownych i odszkodowań – należy odróżnić zapis samej klauzuli od obowiązku skorzystania z niej i naliczenia kar bądź odszkodowań, o ile zajdą ku temu przesłanki przewidziane w umowie. Wg Dyrektora SO użyte zapisy w żaden sposób nie umniejszają uprawnień Skarbu Państwa oraz odpowiadają sformułowaniom powszechnie używanym w obrocie.

W tym przypadku Kontrolujący nie mogą się zgodzić z wyjaśnieniami złożonymi przez Dyrektora SO, ponieważ zawarcie w projektach umów oraz w ostatecznie podpisanych umowach zapisów w zakresie możliwości zamiast konieczności nałożenia kar umownych przez Zamawiającego, pozostawia wg Kontrolujących uznaniowość przy ich naliczaniu („Zamawiający może”), a także możliwość lub zastrzeżenie sobie prawa dochodzenia odszkodowania uzupełniającego zamiast obowiązku jego dochodzenia, stanowi złamanie zasady udzielania zamówienia w sposób przejrzysty wymaganej zgodnie z art. 7 ust. 1 *ustawy Pzp*. Jednocześnie możliwość odstąpienia od nałożenia kar umownych i dochodzenia odszkodowania zamiast konieczności ich nałożenia i dochodzenia nie zabezpiecza interesów Sądu.

[akta kontroli str. 520-2149]

2. Zamówienia publiczne o wartości poniżej 30 000 euro

Wprowadzone w Sądzie wewnętrzne uregulowania w przedmiotowym zakresie oraz zawierane na ich podstawie umowy ocenia się pozytywnie z zastrzeżeniami ze względu na:

- nieuwzględnienie w *Regulaminie zamówień podprogowych* zapisów dotyczących samego sposobu wszczęcia procedury udzielania ww. zamówień, tj. składania stosownych zapotrzebowań/wniosek zawierających potwierdzenie Gł. księgowego o zabezpieczeniu w planie środków finansowych. Takie zapisy w znacznym stopniu przyczyniły by się do przejrzystości całego procesu;
- nieuregulowanie zapisów w zakresie: minimalnej liczby ofert złożonych przez wykonawców, która będzie czynić postępowanie ważnym, odstąpienia od zastosowania procedur w sposób wskazujący na obowiązek poszukiwania najkorzystniejszej oferty oraz sposobu udzielenia zamówienia wyłonionemu wykonawcy/dostawcy, co dodatkowo wpłynęłoby na zagwarantowanie konkurencyjnego wyboru wykonawców.

Jednocześnie zastrzeżenia dot. zawieranych umów sformułowano w pkt 3 niniejszego dokumentu.

2.1 Wewnętrzne uregulowania w zakresie zamówień publicznych o wartości poniżej 30 000 euro

W Sądzie obowiązuje *Regulamin udzielania zamówień publicznych o wartości nie przekraczającej 30 000 euro*³³ (dalej: *Regulamin zamówień podprogowych*). Przedmiotowy dokument definiuje komórki organizacyjne³⁴ Sądu odpowiedzialne za realizację zamówień nieprzekraczających powyższej wartości, a także określa sposób przeprowadzenia rozeznania rynku i wyboru najkorzystniejszej oferty. Regulacja stanowi, że udzielenie zamówienia należy poprzedzić rozeznaniem lokalnego lub krajowego rynku dokonany w sposób telefoniczny, pisemny, faksem lub poprzez weryfikację informacji w internecie, zgodnie z zasadą gospodarności i racjonalności wydatków, a o wyborze zastosowanej formy, przy uwzględnieniu charakteru, rodzaju i przedmiotu zamówienia oraz jego wartości decyduje Zamawiający. Zamówienia należy udzielić Wykonawcy, który zaoferuje najkorzystniejsze warunki, biorąc pod uwagę zarówno oferowaną cenę, jak i inne kryteria odnoszące się do przedmiotu zamówienia m.in. funkcjonalność, parametry techniczne, koszty eksploatacji, warunki gwarancji, terminy płatności itp. Jednocześnie *Regulamin zamówień podprogowych* dopuszcza odstępianie od powyższych wymogów w przypadku, gdy ze względu na szczególny charakter i rodzaj dostaw, usług lub robót budowlanych uzasadnione jest zlecenie realizacji zadania konkretnemu Wykonawcy. Szczegółowe zasady postępowania komórek organizacyjnych Sądu odpowiedzialnych za realizację zamówień na dostawy, usługi bądź roboty budowlane zostały zdefiniowane w załącznikach³⁵ do przedmiotowej regulacji.

Załącznik nr 1 *Instrukcja postępowania o udzielenie zamówienia publicznego o wartości poniżej 30 000 euro w Oddziale Gospodarczym* (dalej: *instrukcja OG*) oraz załącznik nr 2 *Instrukcja postępowania o udzielenie zamówienia publicznego o wartości poniżej 30 000 euro w Oddziale Informatycznym* (dalej: *instrukcja OI*) precyzuje sposób działania tych komórek w podziale na określone wartości zamówień, tj.:

- a) do kwoty 1 000 euro;
- b) od kwoty 1 000 do 15 000 euro;
- c) od kwoty 15 000 do 30 000 euro.

³³ Zarządzenie nr 27/14-G Dyrektora SO z 19.05.2014 r. W okresie od 05.01.2011 r. do 18.05.2014 r. obowiązywał *Regulamin udzielania zamówień publicznych o wartości nie przekraczającej 14 000 euro* wprowadzony Zarządzeniem nr 8/11-G z 05.01.2011 r.

³⁴ Oddział Gospodarczy (dalej: OG), Oddział Informatyczny (dalej: OI) oraz Oddział Inwestycji i Remontów (dalej: OIiR).

³⁵ Trzy załączniki stanowiące instrukcje postępowania dla każdej z wyodrębnionych komórek.

Zarówno w przypadku zamówień o wartości określonej w pkt a) jak i b) zakupy dostaw i usług prowadzone są w oparciu o posiadaną przez ww. komórki wiedzę o rynku Wykonawców i Dostawców, i nie wymagają sporządzenia notatki z przeprowadzonych czynności. Rozeznanie rynku wraz ze sporządzeniem stosownej notatki wymagane jest dopiero dla zamówień powyżej 15 000 euro. Wszystkie zamówienia wymagają zgody Dyrektora SO, jednakże tylko w dwóch przedziałach wartościowych (pkt b) i c)) w formie pisemnej. Ponadto, w przypadku wystąpienia pilnej potrzeby dokonania zakupu do kwoty nieprzekraczającej 30 000 euro (w sytuacji wyjątkowej, uzasadnionej potrzebami Sądu, a także takiej, której nie można było przewidzieć) *instrukcje* dopuszczają odstępnie od przeprowadzenia rozeznania rynku, za uprzednią zgodą Dyrektora SO.

Załącznik nr 3 *Instrukcja postępowania o udzielenie zamówienia publicznego o wartości poniżej 30 000 euro w Oddziale Inwestycji i Remontów* (dalej: *instrukcja OIR*) dzieli zamówienia na dostawy, usługi i roboty budowlane:

- a) do kwoty 1 000 euro;
- b) od kwoty 15 000 do 30 000 euro;
- c) awaryjne, które ze względu na wyjątkową sytuację wymagają natychmiastowego wykonania;
- d) pilne ze względu na: bezpieczeństwo jednostki, konieczność wprowadzenia w trybie pilnym zmian organizacyjnych bądź administracyjnych lub konieczność wykonania zamówienia w danym okresie czasu.

Instrukcja OIR stanowi, że we wszystkich powyższych przypadkach udzielenie zamówienia wymaga uzyskania zgody Dyrektora SO, jednakże nie wskazuje w jakiej formie przedmiotowa zgoda ma zostać udzielona. Zapisy powyższej regulacji wymagają przeprowadzenia rozeznania rynku i sporządzenia na tę okoliczność notatki jedynie w przypadku zamówień od kwoty 15 000 euro. W pozostałych przypadkach udzielenie zamówienia prowadzone jest w oparciu o posiadaną wiedzę o rynku Wykonawców i poza tzw. zamówieniami pilnymi, nie wymaga sporządzenia notatki z przeprowadzonych czynności.

Ponadto, w *Regulaminie zamówień podprogowych*, jak i w *instrukcjach* nie wskazano minimalnej liczby ofert złożonych przez wykonawców, która czyni postępowanie ważnym, co może oznaczać, że do udzielenia zamówienia wystarczające jest złożenie jednej ważnej oferty. W regulacjach nie określono także wzoru wniosku wszczynającego postępowanie/wniosku o wydatkowanie/zapotrzebowania, a także protokołu/notatki z przeprowadzonego rozeznania rynku. Nie doprecyzowano również zapisów dotyczących

odstąpienia od zastosowania procedur, co w ich obecnej formie może wskazywać na zwolnienie z obowiązku poszukiwania najkorzystniejszej oferty. Dodatkowo powyższe regulacje nie precyzują w jaki sposób zamówienie udzielane jest wyłonionemu Wykonawcy/Dostawcy np. poprzez pisemną umowę lub ustne/pisemne zlecenie w przypadku niskich kwot.

Dyrektor SO wyjaśnił³⁶, że komórki organizacyjne odpowiedzialne za realizację zamówień podprogowych rozpoczynają procedurę udzielania zamówień na podstawie zapotrzebowań składanych przez Wydziały Sądu. Kierownicy ww. komórek dokonują wyceny oraz przedkładają zapotrzebowania do Gł. księgowego w celu potwierdzenia posiadania środków finansowych a następnie do Dyrektora SO w celu zatwierdzenia. Dopiero po uzyskaniu stosownej akceptacji zamówienia są realizowane. W przypadku zamówień wynikających z zadań realizowanych przez OG, OI lub OIiR Gł. księgowy potwierdza posiadanie środków parafując dokument zamówienia/umowy. Ponadto, Dyrektor SO wskazał, że pomimo braku obowiązku przeprowadzenia rozeznania rynku w określonych przypadkach, rozeznanie takie jest przeprowadzane, poprzez porównanie cen dostępnych na stronach internetowych lub poprzez rozmowy/ustalenia telefoniczne.

Mając na uwadze powyższe, pomimo ustalenia w *Regulaminie udzielania zamówień publicznych o wartości nie przekraczającej 30 000 euro* zapisów stanowiących, że udzielenie zamówienia należy poprzedzić rozeznaniem rynku Sąd wprowadził dodatkowe zasady – instrukcje, stojące z regulaminem w całkowitej sprzeczności, a także określił wysoki próg, od którego w rzeczywistości wymagane jest przeprowadzenie rozeznania rynku, jak również dopuszczał możliwość tzw. odstąpienia od zastosowania i tak liberalnych zapisów. Praktyka stosowana w powyższym zakresie przez Sąd także nie jest spójna z wprowadzonymi regulacjami, gdyż jak wskazano rozeznanie rynku jest przeprowadzane nawet gdy brak jest takiego obowiązku. Takie postanowienia uregulowań wewnętrznych nie gwarantują konkurencyjności i przejrzystości prowadzenia postępowań, ani wydatkowania środków publicznych w sposób celowy i oszczędny, z zachowaniem zasad uzyskania najlepszych efektów z danych nakładów oraz optymalnego doboru metod i środków służących osiągnięciu założonych celów. Ponadto, zamknięty krąg wykonawców, którym SO może zlecać realizację usług, nie gwarantuje przestrzegania zasady transparentności i konkurencyjności przy wyborze wykonawcy. W związku z powyższym zasadnym byłoby doprecyzowanie wewnętrznych regulacji poprzez odzwierciedlenie w nich rzeczywistych działań

³⁶ Wyjaśnienia Dyrektora SO z 02.11.2020 r., znak: G-602-93/20 – odpowiedź na wniosek nr 6.

podejmowanych przez Sąd przed udzieleniem zamówień podprogowych. Dookreślenie w nich zapisów dotyczących minimalnej liczby ofert złożonych przez wykonawców, która będzie czynić postępowanie ważnym, jak również doprecyzowanie kwestii odstąpienia od zastosowania procedur w sposób wskazujący na obowiązek poszukiwania najkorzystniejszej oferty, będzie miało wpływ na zagwarantowanie konkurencyjnego wyboru wykonawców. Również ewentualne określenie dokumentów służących jako wzory formularzy wykorzystywanych w procedurze udzielania zamówień podprogowych oraz wskazanie formy (pisemna umowa lub ustne/pisemne zlecenie) udzielenia zamówienia wyłonionemu w wykonawcy w znacznym stopniu przyczyni się do przejrzystości całego procesu.

Ustalenia w zakresie udzielonych przez Sąd w latach 2014 - 2018 zamówień publicznych o wartości nieprzekraczającej 30 000 euro zostały szczegółowo opisane w pkt. 3.2.1 i 3.2.2 niniejszego dokumentu.

[akta kontroli str. 502-506, 522-525, 2811-2834]

3. Zawieranie umów cywilnoprawnych, w tym na podstawie art. 4 pkt 8 Pzp

Przedmiotowy obszar działalności Sądu ocenia się pozytywnie z zastrzeżeniami z uwagi na stwierdzone uchybienia odnoszące się do:

- nieopracowania zasad dotyczących zarówno wyboru wykonawców jak i sposobu ustalania wysokości ich wynagrodzenia;
- niezdefiniowania czynników, które stanowiłyby podstawę do zawarcia pisemnej umowy z wykonawcą oraz treści jakie obowiązkowo powinny być zawarte w pisemnym zleceniu kierowanym do wykonawcy;
- niewskazania w treści umów zapisów dotyczących: kar umownych, warunków odstąpienia od umowy oraz umożliwiających skuteczne dochodzenie roszczeń wynikających z ewentualnego nieterminowego bądź nienależytego wykonania prac będących ich przedmiotem, w tym zasad ich odbioru;
- niezamieszczania w umowach paraf radcy prawnego świadczących o dokonaniu sprawdzenia ich treści pod względem formalno – prawnym, jak również kontrasygnaty Gł. księgowego, co potwierdzałoby zabezpieczenie środków w planie finansowym;
- zamkniętego kręgu wykonawców, którym SO zleca realizację usług, co nie w pełni gwarantuje przestrzeganie zasady transparentności i konkurencyjności przy wyborze wykonawców;
- przypadków zawierania umów cywilnoprawnych z datą późniejszą aniżeli okres obowiązywania wynikający z ich zapisów.

3.1. Procedury wewnętrzne.

W Sądzie nie wprowadzono wewnętrznych regulacji dotyczących zawierania umów cywilnoprawnych³⁷. Również w obowiązującym *Regulaminie zamówień podprogowych* nie znalazły się zapisy dotyczące ww. zakresu. Jednocześnie w toku kontroli stwierdzono, że przy ustalaniu stawek wynagrodzenia do umów cywilnoprawnych, których przedmiotem były szkolenia Sąd odwoływał się do zapisów decyzji Ministra Sprawiedliwości z dnia 29 kwietnia 2008 r.³⁸. Z kolei w przypadku umów zawieranych z członkami komisji egzaminacyjnych powoływanych do przeprowadzenia egzaminu kuratorskiego podstawą prawną do ustalenia wynagrodzenia był art. 82 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. *o kuratorach sądowych*³⁹ (dalej: *ustawa o ks*) oraz stanowisko Ministerstwa sprawiedliwości wyrażone w pismach nadzorczych z 06.08.2009 r., znak: DL-P-IV-023-69/09 oraz z 09.10.2019 r., znak: DNA-VI.5052.9.2019⁴⁰.

[akta kontroli str. 147-150, 154, 164-173]

3.2. Wydatki z tytułu zawartych umów.

W przedstawionych przez SO *Wykazach umów cywilnoprawnych* zawartych w latach 2014-2018 wskazano łącznie 633 pozycje o wartości 3.100.690,50 zł, w tym:

rok	ilość pozycji	wartość brutto	§ 4170	§ 4300	§ 4300
2014	122	372 319,99 zł	151 605,00 zł	159 424,29 zł	61 290,70 zł
2015	126	444 624,84 zł	93 940,00 zł	262 357,24 zł	88 327,60 zł
2016	144	654 456,64 zł	68 400,00 zł	457 654,94 zł	128 401,70 zł
2017	118	682 089,58 zł	97 540,00 zł	503 644,54 zł	80 905,04 zł
2018	123	947 199,45 zł	26 940,00 zł	803 309,45 zł	116 950,00 zł

Do kontroli wytypowano 97 losowo wybranych pozycji. Na podstawie analizy udostępnionej dokumentacji ustalono, że kontrolą objęto 119 umów/ pisemnych lub ustnych zleceń na kwotę brutto 929.314,68 zł, co stanowi 30 % ilości wartościowej. Łącznie kontrolą objęto wydatki⁴¹ na kwotę 843.999,85 zł, w tym:

³⁷ Wyjaśnienia kierownika Oddziału Kadr SO, [redacted] z 18.06.2020 r. – odpowiedź na wniosek nr 1 (pkt 4).

³⁸ Decyzja DB III 020-141/08 w sprawie wysokości stawek wynagrodzenia dla osób prowadzących wykłady lub zajęcia w innej formie dla sędziów, prokuratorów, innych pracowników jednostek sądownictwa powszechnego i powszechnych jednostek organizacyjnych prokuratury oraz aplikantów.

³⁹ Dz. U. z 2012 r. poz. 1544 ze zm.

⁴⁰ Wyjaśnienia Kuratora Okręgowego, [redacted] 14.07.2020 r., znak: KO-0104-64/20.

⁴¹ Kwota wypłacona na rzecz wykonawców.

rok	łącznie umów/zleceń	łączna kwota wydatków*	§ 4170	§ 4300	§ 4700
2014	24	154 631,82 zł	33 309,86 zł	115 315,96 zł	6 006,00 zł
2015	22	71 893,59 zł	21 578,02 zł	21 915,77 zł	28 399,80 zł
2016	25	249 176,91 zł	31 284,02 zł	203 577,10 zł	14 315,79 zł
2017	19	208 480,50 zł	50 952,29 zł	147 099,93 zł	10 428,28 zł
2018	29	159 817,03 zł	5 992,00 zł	125 271,09 zł	28 553,94 zł
Razem		843 999,85 zł	143 116,19 zł	613 179,85 zł	87 703,81 zł

W ramach dobranej próby, kontrolą objęto umowy cywilnoprawne zawarte z:

- podmiotami zewnętrznymi – 13 umów o łącznej wartości 526.295,89 zł, których przedmiot dotyczył: świadczenia obsługi prawnej⁴², wsparcia przy starcie projektu ZSRK⁴³, szkoleń⁴⁴, wsparcia użytkowników systemu ZSRK⁴⁵, utrzymania oprogramowania⁴⁶, obsługi kasowej⁴⁷, opieki serwisowej systemu Ksiąg Wieczystych⁴⁸, wsparcia i serwisu urządzeń systemu e-Protokół⁴⁹, licencji na kurs szkoleniowy (e-learning)⁵⁰. Z tytułu realizacji powyższych umów Sąd poniósł wydatki w wysokości 488.253,62 zł⁵¹.

Dodatkowo w 25 przypadkach, podmioty zewnętrzne realizowały usługi na rzecz Sądu, na podstawie pisemnych/ustnych zleceń, które dotyczyły: szkoleń⁵², wykonania teczek do akt osobowych⁵³, naprawy bramy wjazdowej⁵⁴, wykonania oraz montażu tablic informacyjnych⁵⁵, zakupu i montażu żaluzji⁵⁶. W ramach ww. zleceń Sąd wydatkował kwotę w wysokości 189.848,79 zł.

⁴² ██████████ – umowa nr 51/14-20-G na kwotę 55.719 zł oraz ██████████ – umowa nr 88/14-34-G na kwotę 42.098,96 zł.

⁴³ ██████████ – umowa nr 52/14-21-G na kwotę 15.498,00 zł.

⁴⁴ ██████████ – umowa nr 136/14-42-G na kwotę 3.300,00 zł; ██████████ – umowa nr 135/15-68-K na kwotę 20.000,00 zł; ██████████ – umowa nr 11/16-5-G na kwotę 3.190,00 zł; ██████████ – umowa nr 145/16-38-G na kwotę 4.500,00 zł.

⁴⁵ ██████████ – umowa nr 124/15-4-FIN na kwotę 5.904,00 zł.

⁴⁶ ██████████ – umowa nr 14/16-3-INF na kwotę 60.025,23 zł.

⁴⁷ ██████████ – umowa nr 69/16-1-FIN na kwotę 229.167 zł.

⁴⁸ ██████████ – umowa nr 38/17-5-INF na kwotę 19.994,00 zł.

⁴⁹ ██████████ – umowa nr 109/17-8-INF na kwotę 57.072,00 zł.

⁵⁰ ██████████ – umowa nr 80/18-1-IOD na kwotę 9.827,70 zł.

⁵¹ Różnica pomiędzy kwotą wydatków a wartością podpisanych umów w wysokości 38.042,27 zł wynika m.in. z obowiązywania umowy poza okresem objętym kontrolą (██████████ 34.360 zł) oraz przedłożeniem przez wykonawców faktur o niższej wartości niż podpisana umowa (różnica 0,20 zł ██████████ i 3.682,07 zł ██████████).

⁵² Zlecenie dla ██████████ do faktury nr 1/12/14 z 08.12.2014 r. na kwotę 2.706,00 zł, zlecenie dla ██████████ do faktury nr FS/85/11/2015 z 25.11.2015 r. na kwotę 8.400,00 zł, zlecenie dla ██████████ do faktury nr 157/2017 z 29.11.2017 r. na kwotę 3.200,00 zł, zlecenie dla ██████████ do faktury nr 4/03/2018 z 06.03.2018 r. na kwotę 9.816,00 zł.

⁵³ 5 zleceń dla ██████████ na łączną kwotę 13.576,37 zł.

⁵⁴ Zlecenie dla ██████████ do faktury nr 68/2015 z 29.06.2015 r. na kwotę 2.435,40 zł.

⁵⁵ 2 zlecenia dla ██████████ do faktury nr 162/12/2016/F z 29.12.2016 r. na kwotę 92.800,69 zł oraz do faktury nr 163/12/2016/FVS z 29.12.2016 r. na kwotę 9.734,22 zł.

⁵⁶ 13 zleceń dla ██████████ na kwotę 47.180,11 zł.

- osobami fizycznymi – 7 umów o łącznej wartości 57.000,00 zł. Przedmiot zawartych umów dotyczył: doradztwa w zakresie zamówień publicznych⁵⁷, odtworzenia historycznej rozprawy z XVIII wieku⁵⁸ oraz konsultacji i doradztwa w zakresie zadań realizowanych przez OIiR⁵⁹. Z tytułu realizacji powyższych umów na rzecz wykonawców Sąd wydatkował kwotę 46.795,84 zł netto.
- pracownikami innych sądów oraz SO, w tym z Kuratorem Okręgowym i jego zastępcami – 74 umowy o łącznej wartości 156.170,00 zł, których przedmiotem było: przeprowadzenie egzaminu na stanowisko kuratora zawodowego oraz przygotowanie pytań egzaminacyjnych⁶⁰, sprawdzenie poprawności danych w systemie księgowym SO⁶¹, dokonanie archiwizacji dokumentacji⁶², uzgodnienie danych do wdrożenia i uruchomienia systemu ZSRK⁶³, świadczenie bezpośredniego i pośredniego wsparcia w zakresie ZSRK⁶⁴, prowadzenie obsługi kasowej PKZP⁶⁵, prowadzenie księgowości PKZP⁶⁶, przeprowadzenie wykładów dla kuratorów zawodowych⁶⁷ lub dla aplikantów kuratorskich⁶⁸. Z tytułu realizacji ww. umów na rzecz wykonawców Sąd poniósł wydatki w wysokości 119.101,60 zł netto.

⁵⁷ 2 umowy nr: 114/14-39-G i 62/16-9-G [redacted] oraz umowa nr 42/15-8-G [redacted]

⁵⁸ 3 umowy nr: 52/15-12-G, 53/17-1-ADM oraz 129/17-1-Ar [redacted]

⁵⁹ Umowa nr 95/17-11-IR [redacted]

⁶⁰ 3 umowy nr: 44/14-17-K, 150/14-64-K oraz 58/15-31-K [redacted]; 3 umowy nr: 107/14-46-K, 13/15-6-K oraz 111/15-57-K [redacted]; 30 umów nr: 43/14-16-K, 42/14-15-K, 56/15-29-K, 57/15-30-K, 149/16-78-K, 21/16-11-K, 20/16-10-K, 22/16-12-K, 87/16-49-K, 88/16-50-K, 86/16-48-K, 148/16-77-K, 150/16-79-K, 49/17-24-K, 48/17-23-K, 47/17-22-K, 81/17-49-K, 82/17-50-K, 101/17-56-K, 99/17-54-K, 100/17-55-K, 38/18-18-K, 39/18-18-K, 40/18-18-K, 76/18-18-K, 77/18-18-K, 75/18-18-K, 93/18-18-K, 92/18-18-K, 91/18-18-K [redacted]; 2 umowy nr: 105/14-44-K i 106/14-45-K [redacted]; umowa nr 148/14-62-K [redacted]

[redacted]; 2 umowy nr: 11/15-4-K, 109/15-55-K [redacted]

⁶¹ 2 umowy nr: 39/15-2-FIN i 51/15-3-FIN [redacted]

⁶² Umowa nr 1/18 [redacted]

⁶³ Umowa nr 129/14-6-FIN [redacted]; umowa nr 130/14-7-FIN [redacted]; umowa nr 131/14-8-FIN [redacted]; umowa nr 125/14-2-FIN [redacted]

⁶⁴ Umowa nr 101/14-40-K [redacted]

⁶⁵ Umowy nr: 160/14-10-FIN [redacted], 76/16-3-FIN [redacted], 127/16-5-FIN [redacted], 178/16-6-FIN [redacted] oraz 20/17-2-FIN [redacted]

⁶⁶ Umowy nr: 161/14-11-FIN [redacted], 75/16-3-FIN [redacted], 126/16-4-FIN [redacted], 179/16-7-FIN [redacted] oraz 19/17-1-FIN [redacted]

⁶⁷ Umowy nr: 113/18-64-K [redacted], 55/14-22-K [redacted], 145/14-59-K [redacted], 74/15-43-K [redacted], 70/15-40-K [redacted]

[redacted], 46/16-25-K [redacted], 43/16-22-K [redacted], 44/16-33-K [redacted], 72/17-42-K [redacted], 65/17-35-K [redacted], 66/17-36-K [redacted], 62/18-32-K [redacted], 58/18-30-K [redacted], 65/18-35-K [redacted]

Dodatkowo kontrolą objęto także wszystkie 8 umów zawartych z Kuratorem Okręgowym i jego zastępcami w 2019 r., których przedmiot dotyczył przeprowadzenia egzaminu na kuratora zawodowego oraz opracowania pytań egzaminacyjnych. Łączna wartość ww. umów stanowi kwotę 4.000,00 zł brutto, tj. 3.104,96 zł netto.

3.2.1. Zapisy ogólne umów

Zasadniczym uchybieniem występującym w zbadanych umowach było niezawieranie w nich zapisów dotyczących kar umownych bądź możliwości skutecznego dochodzenia roszczeń wynikających z ewentualnego nieterminowego bądź nienależytego wykonania prac będących ich przedmiotem⁶⁹. Zwrócenia uwagi wymaga również fakt, że żadna z podpisanych umów nie zawierała adnotacji (parafy) radcy prawnego, świadczącej o dokonaniu sprawdzenia ich treści pod względem formalno-prawnym. Dyrektor SO wyjaśnił⁷⁰, że w powyższym celu każdorazowo wzór umowy wysyłany jest e-mailem do Radcy Prawnego. Nie można w pełni przyjąć złożonego wyjaśnienia. Kontrolujący nie kwestionują przyjętego przez Sąd sposobu konsultacji wzorów czy projektów umów przez Radcę Prawnego, jednak zwracają uwagę na istotną różnicę pomiędzy ww. dokumentami a ostateczną umową zawieraną przez Sąd, na której poprzez złożenie parafy/podpisu czynność ta byłaby udokumentowana.

Ponadto, nie wszystkie umowy⁷¹ zawierały kontrasygnatę Gł. księgowego świadcząca o realizacji działań kontrolnych nałożonych na niego w zakresie zgodności operacji z planem finansowym. Nadmienić należy, że pomimo wskazania przez Dyrektora SO praktyki w powyższym zakresie⁷², wskazującej na dokonywanie przez Gł. księgowego potwierdzenia posiadania środków finansowych na zapotrzebowaniach lub dokumentach zamówienia przedkładanych przez kierowników Oddziałów SO, nie wszystkie udostępnione do kontroli dokumenty⁷³ zawierały takową adnotację, tym samym nie sposób potwierdzić prawidłowości działań realizowanych przez Gł. księgowego w powyższym zakresie. Wskazać jednocześnie należy, że dokumentacja objęta próbą kontrolną w zakresie 2014 r. została poddana brakowaniu, po upływie pięciu lat, w związku z powyższym brak jest zarówno umów/zleceń jak i faktur oraz dokumentacji poprzedzającej zawarcie w 2014 r. umów z firmami [REDACTED]

⁶⁹ Przedmiotowe zapisy znalazły się jedynie w 3 z 94 zbadanych umów nr: 14/16-3-INF [REDACTED], 109/17-8/INF [REDACTED] i 80/18-1/IOD [REDACTED].

⁷⁰ Wyjaśnienia Dyrektora SO z 03.11.2020 r., znak: F.0301-9/20 – odpowiedź na wniosek nr 7.

⁷¹ 23 z 94 umów objętych kontrolą nie zawierało parafy Gł. księgowego.

⁷² Wyjaśnienia Dyrektora SO z 02.11.2020 r., znak: G.602-93/20 – odpowiedź na wniosek nr 6.

⁷³ Jedynie w przypadku 4 firm, którym zlecano wykonanie usług bez zawierania pisemnej umowy, zapotrzebowania/wnioski zawierały parafę Gł. księgowego.

[REDACTED]⁷⁴. Sąd nie posiada również faktur z 2014 r. do umów zawartych na obsługę prawną nr 51/14-20-G oraz 88/14-34-G z dnia 27 czerwca 2014 r.⁷⁵

3.2.2. Umowy zawierane z podmiotami zewnętrznymi

Ustalono, że umowy były zawierane z zastosowaniem zasad wynikających z wewnętrznego *Regulaminu zamówień podprogowych* oraz praktyki wskazanej przez Dyrektora SO w złożonych wyjaśnieniach.

- Umowa nr 51/14-20-G z 28.04.2014 r. w zakresie stałej obsługi prawnej Sądu – jest kontynuacją umów zawieranych przez Sąd z tym samym wykonawcą od 2010 r.⁷⁶. Została zawarta na okres od 02.04.2014 r. do 31.03.2015 r. za wynagrodzeniem miesięcznym w wysokości 6.150 zł bez wskazania podstawy jej rozliczenia, tj. faktur bądź rachunków. Następnie Aneksem z 01.07.2014 r. Strony zmieniły zapisy umowy dotyczące zarówno wynagrodzenia jak i sposobu jej rozliczenia. Od dnia podpisania aneksu miesięczne wynagrodzenie wykonawcy wynosiło 2.460 zł, nie obejmowało honorarium za reprezentowanie zleceniodawcy w postępowaniu przed sądami i urzędami oraz było płatne na podstawie wystawionych przez wykonawcę faktur. Na podstawie udostępnionej dokumentacji, tj. zapisów księgowych oraz potwierdzeń płatności za rok 2014 oraz faktur i potwierdzeń płatności za 2015 r. ustalono, że w ramach przedmiotowej umowy Sąd poniósł wydatek w wysokości 55.719 zł.
- Umowa nr 88/14-34-G z 27.06.2014 r. w zakresie stałej obsługi prawnej Sądu, w szczególności reprezentowania przed Krajową Izbą Odwoławczą – Dyrektor SO wskazał⁷⁷, że w związku z zastrzeżeniami Sądu do *Informacji o wyniku kontroli doraźnej* przeprowadzonej przez Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych zaistniała potrzeba pozyskania wysokiej jakości specjalisty w zakresie prawa zamówień publicznych. Ze względu na krótki termin do wniesienia zastrzeżeń, ich materię i wagę dla wymiaru sprawiedliwości Sąd skorzystał z usług podmiotu współpracującego z Sądem Apelacyjnym (dalej: SA) w Gdańsku. Umowa została zawarta na okres 01.07.2014 r. do 31.03.2015 r. za zryczałtowanym wynagrodzeniem miesięcznym w wysokości 4.000 zł netto, tj. 4.920 zł brutto płatnym na podstawie faktur wystawionych przez wykonawcę. W przypadku, gdy liczba godzin przepracowanych w miesiącu przekroczyłaby 25 h, wykonawcy przysługiwało dodatkowe wynagrodzenie w wysokości 200 zł netto/1 h,

⁷⁴ Wyjaśnienia Dyrektora SO z 09.07.2020 r., znak: F.0301- 5/20 – dotyczy wniosku nr 2.

⁷⁵ Wyjaśnienia SO - e-mail z dnia 13.11.2020 r.

⁷⁶ Wyjaśnienia Dyrektora SO z 12.11.2020 r., znak: G.301-9/20 – uzupełnienie odpowiedzi na wniosek nr 7.

⁷⁷ Wyjaśnienia Dyrektora SO z 12.11.2020 r., znak: G.301-9/20 – uzupełnienie odpowiedzi na wniosek nr 7.

z zaznaczeniem, że maksymalna kwota łącznego wynagrodzenia nie może być wyższa niż 6.500 zł netto miesięcznie, nawet gdyby wynagrodzenie wg stawki godzinowej przekroczyło ten limit. Dodatkowo umowa przewidywała zwrot wydatków ponoszonych w związku z wykonywanym zleceniem, które wykonawca winien doliczać do faktury wraz z ich wyszczególnieniem. W przypadku przekroczenia liczby godzin do faktury powinien zostać dołączony załącznik w postaci zestawienia wykonywanych prac w danym okresie rozliczeniowym. Na podstawie przedłożonych dokumentów, tj. zapisów księgowych oraz potwierdzeń płatności za rok 2014 oraz faktur i potwierdzeń płatności za 2015 r. ustalono, że w ramach przedmiotowej umowy Sąd poniósł wydatek w wysokości 42.098,96 zł. W posiadanej przez Sąd dokumentacji za 2015 r. znajdowały się również zestawienia czynności zrealizowanych przez podmiot poza zryczałtowanym wynagrodzeniem.

- Umowa nr 135/15-68-K z 19.11.2015 r. w zakresie realizacji dwóch szkoleń pt. „Profesjonalna obsługa klienta” – Dyrektor SO wskazał⁷⁸, że wybór wykonawcy przedmiotowej umowy został dokonany na podstawie analizy dwóch ofert przesłanych drogą elektroniczną w formie prezentacji. Ostateczna decyzja została podjęta po spotkaniu z przedstawicielami firm, na którym zaprezentowali swoje oferty i udzielili odpowiedzi na pytania zadawane ze strony Sądu przez Prezesa, Wiceprezesa i Dyrektora SO. Analiza przedłożonych w ramach kontroli dokumentów wykazała, że Sąd dokonał wyboru tańszej oferty za łącznym wynagrodzeniem w wysokości 20.000 zł. Rozliczenia umowy dokonano w oparciu o faktury przedłożone przez wykonawcę na łączną kwotę 19.999,80 zł.
- Umowa nr 124/15-4-FIN z 12.10.2015 r. w zakresie świadczenia usług wsparcia użytkowników systemu ZSRK – została zawarta na wniosek Gł. Księgowego z dnia 09.10.2015 r. w związku z obowiązkiem wdrożenia nowego systemu finansowo – kadrowego ZSRK (SAP) i koniecznością przeprowadzenia szkoleń w celu nabycia przez pracowników odpowiedniej wiedzy i umiejętności pracy w tym systemie. Wyboru wykonawcy dokonano po telefonicznym rozeznaniu rynku. Wynagrodzenie wynikające z umowy za jeden roboczo dzień konsultanta zostało ustalone na kwotę 1.968 zł, a usługa miała być świadczona przez 3 dni. Rozliczenia umowy dokonano na podstawie *Protokołu odbioru* podpisanego przez Strony oraz faktury wystawionej przez wykonawcę na łączną kwotę 5.904 zł.

⁷⁸ Wyjaśnienia Dyrektora SO z 03.11.2020 r., znak: F.0301-9/20 – uzupełnienie odpowiedzi na wniosek nr 7.

- Umowy nr 11/16-5-G z 27.01.2016 r. oraz 145/16-38-G z 03.11.2016 r. w zakresie świadczenia usług szkoleniowych dotyczących bhp – zostały zawarte na wnioski specjalisty ds. BHP z dnia odpowiednio 12.01.2016 r. i 10.10.2016 r. oraz wynikały z konieczności przeprowadzenia szkoleń okresowych dla pracowników, w tym nowozatrudnionych. Wybór wykonawców został poprzedzony wystosowaniem do potencjalnych podmiotów zaproszenia do złożenia ofert w konkursie na przeprowadzenie szkoleń okresowych. Umowy zawarto z podmiotami, które złożyły najkorzystniejsze oferty. W udostępnionej dokumentacji znajdują się listy osób biorących udział w przeprowadzonych szkoleniach. Wynagrodzenie wykonawców zostało ustalone na kwoty odpowiednio 3.190 zł oraz 4.500 zł.
- Umowa nr 14/16-3-INF z 09.02.2016 r. w przedmiocie utrzymania oprogramowania oraz usług serwisowych była kontynuacją odnawianej rokrocznie umowy z producentem oprogramowania [REDAKTOWANE], i została zawarta na podstawie oferty cenowej przedłożonej przez ww. podmiot. Wynagrodzenie wykonawcy zostało ustalone na kwotę 60.025,23 zł.
- Umowa nr 69/16-1-FIN z 19.05.2016 r. w zakresie świadczenia usług obsługi kasowej – została zawarta w wyniku przeprowadzonego rozeznania rynku z wykonawcą, który przedstawił najkorzystniejszą ofertę zarówno cenowo, jak i w zakresie wachlarza świadczonych usług, na czas nieoznaczony i obowiązywała od 01.06.2016 r. Za świadczone usługi wykonawca otrzymywał zryczałtowane miesięczne wynagrodzenie w wysokości 6.143 zł płatne na podstawie wystawionych faktur. Z dniem 01.07.2018 r., na podstawie podpisanego przez Stronę *Aneksu nr 5 z 08.06.2018 r.*, dokonano zmian zapisów dotychczasowej umowy ustalając nową wysokość miesięcznego wynagrodzenia wykonawcy na kwotę 6.872 zł oraz określając termin zakończenia jej obowiązywania przypadający na dzień 31.05.2019 r. Łączne wynagrodzenie wykonawcy wynikające z podpisanej umowy stanowiło kwotę w wysokości 229.167 zł. Na podstawie przekazanych faktur za okres objęty kontrolą, tj. do końca 2018 r. ustalono, Sąd wydatkował kwotę w wysokości 194.807 zł.
- Umowa nr 38/17-5-INF z 08.03.2017 r. dotycząca opieki serwisowej Systemu Książ Wieczystych zainstalowanego w SR w Kościerzynie – została zawarta ze względu na brak etatowej obsługi informatycznej w powyższym sądzie spowodowanej przejściem informatyka do SA w Gdańsku. Dyrektor SO wyjaśnił⁷⁹, że ze względu na specyfikę

⁷⁹ Wyjaśnienia Dyrektora SO z 03.11.2020 r. i z 12.11.2020 r. znak: F.0301-9/20 – odpowiedź na wniosek nr 7.

rozwiązań informatycznych dedykowanych wydziałom ksiąg wieczystych zakres potencjalnych wykonawców był i jest bardzo ograniczony i obejmuje de facto informatyków pracujących w sądach rejonowych obsługujących księgi wieczyste. Z powyższych względów rozeznanie rynku miało postać rozmów z informatykami zatrudnionymi w sądach rejonowych okręgu gdańskiego, w których zlokalizowane są Wydziały Ksiąg Wieczystych. Na tej podstawie dokonano wyboru wykonawcy prowadzącego działalność gospodarczą w zakresie usług informatycznych⁸⁰ i będącego jednocześnie pracownikiem SR w Tczewie na stanowisku informatyka. Za świadczone usługi wykonawca otrzymywał miesięczne wynagrodzenie w wysokości 1.538 zł. Łącznie na rzecz wykonawcy Sąd wydatkował kwotę 19.994 zł.

- Umowa nr 109/17-8-INF z 11.08.2017 r. w przedmiocie świadczenia usług wsparcia i serwisu urządzeń systemu e-Protokół – została poprzedzona dokonaniem rozeznania rynku poprzez wystosowanie zapytań ofertowych do trzech potencjalnych wykonawców wskazanych przez Ministerstwo Sprawiedliwości⁸¹. Z trzech nadesłanych ofert Sąd dokonał wyboru oferty cenowej nieco wyższej niż najniższa. Jak wyjaśniono⁸², wybór wykonawcy [REDAKTOWANE] podyktowany był analizą przesłanych ofert oraz zapisów umowy zawartej między ww. firmą a Ministerstwem Sprawiedliwości w zakresie własności urządzeń, tj. własnościowych sterowników oraz karty dźwiękowej, które nie przechodzą na własność Zamawiającego, a także kar umownych za naruszenie warunków licencyjnych na ww. urządzenia. Uwzględniając możliwość naruszenia powyższych praw przez wykonawcę usługi innego niż firma [REDAKTOWANE] i grożących potencjalnie wysokich kar umownych Sąd zdecydował się na wybór oferty złożonej przez ww. wykonawcę. Łączne wynagrodzenie wykonawcy wynikające z podpisanej umowy stanowiło kwotę w wysokości 57.072 zł. Rozliczenia umowy dokonano na podstawie wystawionych przez wykonawcę faktur opiewających na łączną kwotę 53.389,93 zł. Różnica w wysokości wynagrodzenia ustalonego umową a wartością wystawionych faktur wynika z niepełnego okresu świadczenia usługi w miesiącu podpisania umowy i proporcjonalnego wyliczenia kwoty faktury za ten czas.
- Umowa nr 80/18-1-IOD z 11.06.2018 r. w zakresie licencji na kurs szkoleniowy, „Bezpieczeństwo informacji - Ochrona danych osobowych w Sądzie” – podyktowania była rozpoczęciem obowiązywania przepisów ogólnego rozporządzenia o ochronie

⁸⁰ 17.01.2011 r. data rozpoczęcia wykonywania działalności gospodarczej – wydruk z Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej.

⁸¹ Pismo z dnia 28.03.2017 r., znak: DIRS-V-5420-8/17/1.

⁸² Wyjaśnienia Dyrektora SO z 18.11.2020 r., znak: F.0301-9/20 – odpowiedź na wniosek nr 12.

danych (RODO) od dnia 25 maja 2018 r. W kwestii uzasadnienia wyboru wyłonionego wykonawcy Dyrektor SO wyjaśnił⁸³, że z uwagi na rozmiar jednostki, w tym liczbę zatrudnionych pracowników, przeprowadzanie szkoleń w formie tradycyjnej poprzez zebranie pracowników w jednym miejscu i czasie nie byłoby możliwe lub też wpłynęłoby negatywnie na organizację pracy poszczególnych komórek organizacyjnych. Ponadto, biorąc również pod uwagę dużą rotację pracowników, wysokie koszty delegowania na szkolenia zewnętrzne, jak również małą dostępność szkoleń z zakresu ochrony danych dedykowanych dla pracowników sądów podjęto decyzję o przeprowadzeniu szkoleń w formie kursu multimedialnego. Oferta na udzielenie licencji na korzystanie z autorskiego szkolenia i egzaminu multimedialnego [REDAKTOWANE] została złożona do SO po raz pierwszy w roku 2015, jednakże ze względu na niedostosowany do potrzeb Sądu zakres szkolenia nie podjęto decyzji o współpracy. W roku 2018 Wykonawca ponowił ofertę w zakresie szkolenia multimedialnego, przesyłając drogą elektroniczną link do pobrania wersji demo szkolenia „Bezpieczeństwo informacji – ochrona danych osobowych w sądzie powszechnym”. Po weryfikacji stwierdzono, iż zawartość merytoryczna przedmiotowego szkolenia została dostosowana do specyfiki pracy w sądzie, jak również uwzględnia nowe uregulowania prawne. Mając na uwadze powyższe z przedmiotowym wykonawcą zawarto umowę za łącznym wynagrodzeniem w wysokości 9,827,70 zł.

- Umowa nr 52/14-21-G z 15.05.2014 r. w przedmiocie wsparcia przy starcie projektu ZSRK oraz umowa nr 136/14-42-G z 19.11.2014 r. dotycząca szkoleń zakresie bhp – jak wspomniano w pkt 3.2.1 niniejszego dokumentu Sąd nie dysponuje ww. dokumentami ze względu na dokonanie ich brakowania. Z uwagi na powyższe odstąpiono od dokonania oceny w kryterium zasadności i gospodarności.

Wynagrodzenie należne wykonawcom ww. umów zostało uregulowane przez Sąd z zachowaniem terminów wynikających z ich zapisów oraz na wskazany rachunek.

W kontrolowanym okresie Sąd dokonywał również zakupów bądź zlecał wykonanie usług bez zawierania pisemnych umów. W przedmiotowym zakresie brak jest wewnętrznych uregulowań wskazujących okoliczności w jakich można skorzystać z takiej formy zlecenia/zakupu usług, jak również precyzujących maksymalną wartość przedmiotu, do której ma ona zastosowanie. Na podstawie analizy udostępnionej dokumentacji oraz złożonych wyjaśnień stwierdzono, że przed dokonaniem zlecenia wykonania usług Sąd przeprowadzał

⁸³ Wyjaśnienia Dyrektora SO z 05.11.2020 r. – uzupełnienie odpowiedzi na wniosek nr 7.

rozeznanie rynku poprzez telefoniczne rozmowy z potencjalnymi wykonawcami oraz zlecał ich wykonanie podmiotom, które przedstawiły najkorzystniejszą ofertę. W większości przypadków zakup usług poprzedzony był pisemnym wnioskiem/zapotrzebowaniem opatrzonym podpisem Dyrektora SO o wyrażeniu zgody na ich dokonanie oraz adnotacją Gł. księgowego o zabezpieczeniu środków finansowych na wskazany cel. Zlecenie wykonania usług miało postać pisemną, ustną (telefoniczną) bądź, tak jak w przypadku szkoleń, dokonywane było na podstawie przesyłanych elektronicznie (e-mail) formularzy zgłoszeń. Wynagrodzenie należne wykonawcom zostało uregulowane z zachowaniem terminów oraz wartości określonych na fakturach, zawierających parafowaną adnotację SO „o stwierdzeniu wykonania wymienionej w rachunku dostawy-usługi”, jak również przekazane na wskazane w nich rachunki bankowe.

Mając powyższe na uwadze zauważalna jest dowolność w podejmowaniu decyzji co do formy zamówienia usługi (pisemne/ustne zlecenie lub pisemna umowa). W wyniku analizy otrzymanych *Wykazów umów cywilnoprawnych* stwierdzono np., że zamówienia dotyczące szkoleń zlecane były raz na podstawie pisemnej umowy a innym razem w postaci zlecenia. Również wysokość wydatku nie miała wpływu na zastosowaną formę zamówienia, gdyż niejednokrotnie zawarte umowy opiewały na kwoty niższe aniżeli przedstawione w wykazach zlecenia⁸⁴.

Jednocześnie wskazać należy, że Sąd jako jednostka sektora finansów publicznych nie powinien stosować powyższej praktyki. Podkreślić należy, że niezachowanie formy pisemnej nie powoduje nieważności takiej umowy, więc umowa zawarta w formie ustnej będzie co do zasady ważna. Jednakże strony takiej umowy mają ograniczenia w dochodzeniu swoich praw przed sądem, gdyż w sporze niedopuszczalny jest dowód z zeznań świadków lub przesłuchania stron na okoliczność jej zawarcia⁸⁵, czym nie będą mogły udowodnić, że taką umowę zawarły. Umowy zawierane w formie ustnej nie zabezpieczają właściwie interesu Sądu, ze względu na brak możliwości określenia kar, gwarancji bądź terminu wykonania usługi. Zatem, szczegółowe dokumentowanie wszystkich zawieranych umów, czy czynności prawnych właśnie poprzez zawieranie umowy w formie pisemnej powinno być istotne dla Sądu, jako dysponenta środków publicznych.

⁸⁴ Kwoty zleceń [REDACTED]

⁸⁵ Art. 74. k.c. § 1 – zastrzeżenie formy pisemnej, dokumentowej albo elektronicznej bez rygoru nieważności ma ten skutek, że w razie niezachowania zastrzeżonej formy nie jest w sporze dopuszczalny dowód z zeznań świadków lub z przesłuchania stron na fakt dokonania czynności. Przepisu tego nie stosuje się, gdy zachowanie formy pisemnej, dokumentowej albo elektronicznej jest zastrzeżone jedynie dla wywołania określonych skutków czynności prawnej.

W kwestii zachowania pisemnej formy umowy, zauważyć należy, że zawieranie z wykonawcami umów, które regulują jedynie podstawowe kwestie związane z realizacją danej usługi może sprzyjać powstaniu licznych nieporozumień co do obowiązków stron umowy, jak i znaczenia zapisanych w umowie sformułowań. Strony zawierające umowę mogą ułożyć stosunek prawny według swego uznania, byleby jego treść lub cel nie sprzeciwiały się właściwości (naturze) stosunku, ustawie ani zasadom współżycia społecznego. Powyższa zasada przejawia się zarówno w wyborze typu umowy, formy jej zawarcia, jak i do swobody kształtowania treści umowy. Strony we własnym interesie powinny spisać wzajemne prawa i obowiązki, co pozwoliłoby ograniczyć albo całkowicie wyeliminować nieporozumienia i wątpliwości mogące powstać w trakcie realizacji umowy. Przy sporządzaniu umowy należy zatem, obok elementów (składników) przedmiotowo istotnych, odnieść się również do postanowień dodatkowych, zwłaszcza dotyczących kar umownych. Zastrzeżenie kary umownej jako formy naprawienia szkody wynikłej z niewykonania lub nienależytego wykonania przedmiotu umowy ma na celu zdyscyplinowanie jej Stron.

Reasumując, zasadnym byłoby rozważenie doprecyzowania obowiązujących regulacji wewnętrznych poprzez dookreślenie czynników, np. wynikających z zakresu zamówienia, które stanowiłyby podstawę do zawarcia pisemnej umowy z wykonawcą, jak również treści jakie obowiązkowo powinny być zawarte w pisemnym zleceniu kierowanym do wykonawcy.

3.2.3. Umowy zawierane z osobami fizycznymi

Sąd nie określił zasad, według których wybierano wykonawców umów, jak również kryteriów, w oparciu o które ustalana była kwota wynagrodzenia dla poszczególnych wykonawców. Wynagrodzenie brutto wykonawców w ramach skontrolowanych umów cywilnoprawnych kształtowało się na poziomie od 5.000 zł do 24.000 zł⁸⁶ i wynikało wprost z przyjętej w umowie kwoty. Wybór wykonawców umów nie został udokumentowany. Dyrektor SO wyjaśnił⁸⁷, że z jednym z wykonawców umowy zawierane są od 2012 r., kolejny był jedynym mogącym przeprowadzić działanie na bardzo wysokim poziomie merytorycznym i organizacyjnym. Wykonawcą umowy w przedmiocie konsultacji i doradztwa w zakresie zadań realizowanych przez OLiR, był natomiast były wieloletni kierownik tegoż oddziału, a uzasadnieniem jej zawarcia było zapewnienie ciągłości funkcjonowania tej komórki w związku z odejściem na emeryturę dwóch osób, tj. całego

⁸⁶ Umowa nr 95/17-11-IR zawarta na okres 6 m-cy [REDACTED]

⁸⁷ Wyjaśnienia Dyrektora SO z 05.11.2020 r., znak: F.0301-9/20 – odpowiedź na wniosek nr 8.

zespołu oraz wsparcie nowego kierownika OliR. Mając na uwadze złożone wyjaśnienia zasadnym byłoby uregulowanie kwestii wyboru wykonawców oraz ustalania ich wynagrodzenia. Powyższe w znacznym stopniu sprzyjałoby realizacji zasad przejrzystości i oszczędności wymaganych przy wyborze wykonawców.

Ponadto ustalono, że dwie umowy których przedmiotem było świadczenie doradztwa w zakresie zamówień publicznych⁸⁸, zostały zawarte z datą późniejszą aniżeli okres ich obowiązywania. Dyrektor SO wskazał⁸⁹, że umowy zawierano na okres danego roku, najczęściej w momencie pojawienia się pierwszego postępowania przetargowego. Zauważyć należy, że wykonawca powyższych umów w ramach ich realizacji otrzymywał wynagrodzenie zryczałtowane, wobec czego zawieranie umów na okres wcześniejszy niż faktyczne rozpoczęcie realizacji ich przedmiotu nie ma racjonalnego uzasadnienia.

Każdorazowo rozliczenie zawartych umów następowało na podstawie rachunków wystawionych i przedłożonych przez wykonawców, opiewających na kwoty zgodne z umowami oraz zawierających parafowaną adnotację SO „o stwierdzeniu wykonania wymienionej w rachunku dostawy-usługi”. Płatności z tytułu wynagrodzeń dla wykonawców zostały zrealizowane z zachowaniem terminów określonych w umowach.

3.2.4. Umowy zawierane z pracownikami sądów, w tym z kuratorami

Analogicznie do wcześniejszych ustaleń, również w tym przypadku brak jest zasad regulujących zarówno wybór wykonawców jak i wysokość ich wynagrodzenia.

Na podstawie udostępnionej dokumentacji oraz złożonych wyjaśnień ustalono, że wybór wykonawców umów dokonywany był spośród pracowników⁹⁰ posiadających wiedzę niezbędną do realizacji ich przedmiotu. Jednocześnie, w przypadku umów dotyczących wdrożenia przez Sąd nowego systemu finansowo-kadrowego ZSRK, jak i przeprowadzenia w tym zakresie szkoleń, wybór poprzedzony był telefonicznym rozeznaniem rynku wśród firm zajmujących się wprowadzeniem danych do systemu SAP.

W przypadku umów zawartych na prowadzenie księgowości i kasy PKZP [REDAKTOWANE], a kalkulacja ich wynagrodzenia została dokonana w oparciu o ilość członków PKZP i publikację „Pracownicza kasa zapomogowo-pożyczkowa, zasady funkcjonowania, kompletna dokumentacja, ewidencja księgowa z polityką

⁸⁸ Umowy nr: 62/16-9-G z 01.04.2015 r. z rocznym okresem obowiązywania począwszy od 01.01.2015 r. oraz 42/15-8-G z 04.05.2016 r. również zawarta na rok i obowiązująca od 01.01.2016 r.

⁸⁹ Wyjaśnienia Dyrektora SO z 05.11.2020 r., znak: F.0301-9/20 – odpowiedź na wniosek nr 8.

⁹⁰ m.in.: Oddziałów finansowych SO i SR, w tym koordynatorów/członków powołanych zespołów ds. wsparcia ZSRK w apelacji gdańskiej, OG SO (archiwista)

*rachunkowości*⁹¹. Ponadto ustalono, że zadania będące przedmiotem zawartych umów nie powielały się z zakresami czynności i obowiązków powierzonych pracownikom SO w ramach zawartych umów o pracę.

Jednocześnie stwierdzono, że wszystkie umowy⁹² dotyczące PKZP zostały zawarte z datą późniejszą aniżeli okres ich obowiązywania. W złożonych wyjaśnieniach⁹³ Dyrektor SO odniósł się jedynie do umów zawartych w roku 2016 wskazując, że opóźnienie w dacie ich zawarcia było podyktowane podjętymi przez Sąd działaniami polegającymi na uzyskaniu zgody na współfinansowanie kosztów obsługi PKZP przez sądy okręgu gdańskiego oraz Wojewódzki Sąd Administracyjny, których pracownicy są członkami PKZP. Ze względu na brak porozumienia w powyższym zakresie, zostały zawarte umowy z datą obowiązywania od początku roku, gdyż pomimo prowadzenia przedmiotowych rozmów działalność PKZP nadal była prowadzona. Zauważyć należy, że w 2015 r oraz 2018 r. Sąd nie zawierał umów dotyczących wykonywania prac na rzecz PKZP, gdyż jak wyjaśniono, środki finansowe zabezpieczone w budżecie Sądu były ściśle limitowane i niewystarczające na pokrycie zobowiązań wobec wsparcia finansowo-księgowego PKZP. W powyższych latach pracownicy wykonujący pracę na rzecz PKZP otrzymywali dodatki specjalne z tytułu okresowego zwiększenia obowiązków służbowych lub powierzenia dodatkowych zadań.

Mając na uwadze złożone wyjaśnienia zauważyć należy, że umowa w formie pisemnej powinna być zawierana w dniu jej podpisania i obowiązywać albo od dnia jej podpisania bądź od późniejszej, wskazanej w niej daty. Ponadto, ze względu na ograniczone środki finansowe będące w dyspozycji Sądu zasadnym byłoby rozważenie całkowitego odstąpienia od zawierania umów w przedmiotowym zakresie.

Umowy, których przedmiot związany był z aplikacją kuratorską lub egzaminem kuratorskim zawierane były z osobami – wykładowcami, wskazanymi przez Kuratora Okręgowego w planach szkoleń aplikantów kuratorskich lub powołanymi Zarządzeniami Prezesa SO do składu komisji egzaminacyjnych. Stawki wynagrodzenia w ramach ww. umów, jak już wskazano w pkt 3.1 ustalane były odpowiednio w oparciu o zapisy decyzji Ministra Sprawiedliwości z dnia 29 kwietnia 2008 r. oraz w odwołaniu do art. 82 *ustawy o ks*,

⁹¹ Wyjaśnienia Dyrektora SO z 06.11.2020 r., znak: F.0301-9/20 – odpowiedź na wniosek nr 9.

⁹² Umowy nr: 160/14-10-FIN i 161/14-11-FIN zawarte w dniu 01.12.2014 r. z trzymiesięcznym okresem obowiązywania od 01.10.2014 r.; 75/16-3-FIN i 76/16-3-FIN zawarte w dniu 08.06.2016 r. i obowiązujące od 01.01.2016 r. do 30.06.2016 r.; 126/16-4-FIN i 127/16-5-FIN zawarte w dniu 28.09.2016 r. z trzymiesięcznym okresem obowiązywania od 01.07.2016 r. do 30.09.2016 r.; 178/16-6-FIN i 179/16-7-FIN zawarte w dniu 14.12.2016 r. z trzymiesięcznym okresem obowiązywania od 01.10.2016 r. do 31.12.2016 r.; 19/17-1-FIN i 20/17-2-FIN z 10.02.2017 r. z rocznym okresem obowiązywania począwszy od 01.01.2017 r..

⁹³ Wyjaśnienia Dyrektora SO z 05.11.2020 r., znak: F.0301-9/20 – odpowiedź na wniosek nr 8.

w tym stanowiska Ministerstwa Sprawiedliwości wyrażonego w pismach z 06.08.2009 r., znak: DL-P-IV-023-69/09 oraz z 09.10.2019 r., znak: DNA-VI.5052.9.2019.

Rozliczenia wszystkich umów dokonano w oparciu o rachunki przedłożone przez wykonawców, opiewające na kwoty zgodne z ich zapisami i zawierających adnotację o potwierdzeniu wykonania prac będących ich przedmiotem.

[akta kontroli str. 1-10, 31-146, 164-173, 391-490, 2150-3765]

3.3. Zabezpieczenie środków na umowy

W planach finansowych SO na lata 2014 – 2018 w § 4170 *wynagrodzenia bezosobowe* zabezpieczono środki w wysokości odpowiednio 2.928.198 zł, 3.966.740 zł, 3.608.947 zł, 3.505.312 zł oraz 3.785.463 zł, z czego na wydatki z tytułu wynagrodzeń na umowy zlecenia niezwiązane z postępowaniem sądowym zabezpieczono środki w wysokości odpowiednio 113.665 zł, 35.380 zł, 68.400 zł, 93.540 zł oraz 26.940 zł.

Na podstawie sprawozdań Rb-28 z *wykonania planu wydatków budżetu państwa w SO* za IV kw. poszczególnych lat objętych kontrolą ustalono, że wydatki z ww. tytułu nie przekroczyły zaplanowanych kwot określonych w planach finansowych SO na lata 2014 – 2018 i są zgodne z danymi wykazanymi w ewidencji analitycznej § 4170.

[akta kontroli str. 147-149, 229-490]

4. Dodatkowe składniki wynagrodzeń Kuratora Okręgowego i jego zastępców.

Przedmiotowy obszar działalności Sądu ocenia się negatywnie z uwagi na stwierdzone uchybienia i nieprawidłowości dotyczące:

- przyjętej praktyki zabezpieczania środków na dodatki specjalne dla KO i jego zastępców już na etapie planowania budżetu na poszczególne lata oraz wnioskowania o ich przyznanie bez wystąpienia faktycznego uzasadnienia, co sugeruje, że był on planowanym i stałym składnikiem wynagrodzenia;
- występowania przez Prezesa SO lub KO z wnioskiem do SA o dokonanie zmian w planie finansowym Sądu bez uwzględnienia w tej czynności lub z pominięciem dysponenta środków, tj. Dyrektora SO;
- formułowania wniosków i przyznawania na ich podstawie dodatków specjalnych w latach 2014-2018 bez wystąpienia faktycznych okoliczności uzasadniających ich przyznanie;

- przyznawania nagród w oparciu o art. 18 ust. 1 *ustawy o ks* bez wskazania uzasadnienia, tj. szczególnych osiągnięć w pracy kuratora okręgowego i jego zastępców skutkujących uznaniem, co do zasadności przyznanego wyróżnienia oraz bez sporządzania indywidualnych pisemnych dekretów, co skutkowało naruszeniem obowiązku wynikającego z art. 105 *Kodeksu pracy*.

4.1. Procedury wewnętrzne.

W badanym okresie w Sądzie obowiązywał *Regulamin nagradzania kuratorów zawodowych SO w Gdańsku*⁹⁴ (dalej: *regulamin nagradzania*). W kwestii nagród dla KO i jego zastępców w powyższej regulacji wskazano jedynie, że nagrodę Prezes SO ustala samodzielnie. Ponadto, stosowano przepisy *ustawy o ks.*, rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie wynagrodzeń kuratorów zawodowych i aplikantów kuratorskich⁹⁵ (dalej: *rozporządzenie w sprawie wynagrodzeń*).

[akta kontroli str. 147-149, 154, 207-228, 4064-4069, 4204, 4206-4208]

4.2. Zabezpieczenie środków na wynagrodzenia osobowe kuratorów

W planach finansowych SO na lata 2014 – 2019 w § 4010 *wynagrodzenia osobowe pracowników* w grupie kuratorów zabezpieczono środki w wysokości od 272.000 zł do 337.000 zł. Ponadto, również na § 4040 *dotatkowe wynagrodzenie roczne* zabezpieczono środki w wysokości od 27.000 zł do 35.000 zł.

W kontrolowanym okresie, w planach finansowych SO w grupie kuratorów dokonano sześćdziesięciu jeden zmian, polegających zarówno na zmniejszeniu, jak i zwiększeniu środków finansowych pozostających w dyspozycji Sądu na wynagrodzenia kuratorów. Modyfikacje planów związane były ze wzrostem mnożnika wynagrodzeń kuratorów bądź wynikały z potrzeby zabezpieczenia środków na bieżące wynagrodzenia lub nagrody uznaniowe. Plany finansowe SO po zmianach, w poszczególnych latach, były zarówno niższe, jak i wyższe od pierwotnych wysokości, co obrazuje poniższa tabela:

⁹⁴ Wprowadzony Zarządzeniem Prezesa SO nr 68/09/KO z dnia 21 października 2009 r.

⁹⁵ Dz. U. z 2009 r., Nr 34, poz. 266 ze zm.

Rok	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Plan finansowy	337 000	330 000	337 000	337 000	272 000	311 000
Zmiany SA Gdańsk	78 600	75 760	833 840	12 298	95 699	15 648
Zmiany na wniosek Prezes SO	0	0	-806 000	0	0	0
Zmiany na wniosek Dyrektora SO	0	0	-1 998	-19 299	5 194	740
Zmiany na wniosek KO	-80 632	-65 799	-21 572	16 085	-25 982	-27 776
Plan po zmianach	334 968	339 961	341 270	346 084	346 911	299 612
Wzrost/spadek %	-1%	3%	1%	3%	28%	-4%
Wzrost/spadek kwotowy o	-2 032	9 961	4 270	9 084	74 911	-11 388

Zmiany dokonane bezpośrednio przez SA w Gdańsku polegały na zmniejszeniu/zwiększeniu puli środków przeznaczonych na wynagrodzenia kuratorów. Wnioski dotyczące zmiany planów formułowane przez Dyrektora SO miały na celu dostosowanie planu do aktualnych potrzeb jednostki w zakresie opłaty składki na PFRON. W pozostałych przypadkach zmiany były dokonywane przez SA na podstawie wniosków Prezesa SO lub KO i polegały na przesunięciu aktualnie posiadanych środków pomiędzy sądami okręgu gdańskiego w związku z koniecznością dostosowania planów finansowych do potrzeb poszczególnych sądów. Wszystkie zmiany planów zostały dokonane w oparciu o przepis § 10 ust. 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 19 grudnia 2012 r. w sprawie *szczegółowych zasad prowadzenia gospodarki finansowej i działalności inwestycyjnej sądów powszechnych*⁹⁶, tj. wykonane zostały w obrębie jednego rozdziału 75502 – jednostki sądownictwa powszechnego (§ 4010).

Na podstawie sprawozdań Rb-70 o zatrudnieniu i wynagrodzeniach w SO za lata 2014 – 2018, sporządzonych za ostatni kwartał ustalono, że wydatki z ww. tytułu nie przekroczyły zaplanowanych kwot określonych w zmienionych planach finansowych SO na ww. lata.

Kuratorowi zawodowemu, zgodnie z ustawą *o ks* może być przyznany na czas określony dodatek specjalny, do wysokości 40% wynagrodzenia zasadniczego powiększonego o kwotę przyznanego dodatku funkcyjnego, w ramach posiadanych środków określonych na wynagrodzenia osobowe kuratorów zawodowych⁹⁷.

W latach 2014 – 2018 wnioski o dodatki specjalne składane były przez KO z końcem poprzedniego roku, natomiast w 2019 r. z jego początkiem oraz w połowie. Jedynie we wnioskach za ostatni rok znajdował się zapis „*iz plan finansowy sądu na 2019 r. pozwala na przyznanie tego dodatku*”. Zagadnienie przyznawania dodatków specjalnych zostało szczegółowo opisane w pkt 4.4 niniejszego dokumentu.

⁹⁶ Dz. U. z 2012 r., poz. 1476 ze zm.

⁹⁷ art. 14 ust. 4 ustawy *o ks*.

Ustalono, że w latach 2014 – 2017 oraz w 2019 r. środki na dodatki specjalne dla KO i jego zastępców były zabezpieczane na etapie planowania budżetu na poszczególne lata. Jedynie w roku 2018 środki na ten cel pochodziły z redystrybucji wolnych środków finansowych zgromadzonych w grupie kuratorów zawodowych okręgu gdańskiego.

Przyjęta forma zabezpieczania środków na dodatki specjalne oraz wnioskowania o ich przyznanie sugeruje, że był on planowanym i stałym składnikiem wynagrodzenia. Kodeks pracy w art. 78 § 2 wymienia dwa rodzaje składników wynagrodzenia, którymi są: składniki obligatoryjne, tzw. stawki wynagrodzenia za pracę określonego rodzaju lub na określonym stanowisku oraz składniki fakultatywne, czyli dodatkowe składniki, jeżeli zostały przewidziane z tytułu wykonywania określonej pracy. Biorąc pod uwagę powyższe, jak również charakter dodatku specjalnego, który jest formą uznaniową świadczenia na rzecz pracownika ustalono, że wnioski o przyznanie dodatków specjalnych były składane bez wystąpienia faktycznego uzasadnienia.

Ponadto wskazać należy, że stosownie do zapisów art. 179 § 1 ustawy z dnia 21 lipca 2001 r. *Prawo o ustroju sądów powszechnych*⁹⁸ (dalej: *usp*) organem kierującym gospodarką finansową sądu jest dyrektor sądu, który wykonuje zadania przypisane, na podstawie odrębnych przepisów, kierownikowi jednostki w zakresie finansowym, gospodarczym, kontroli finansowej, gospodarowania mieniem Skarbu Państwa oraz audytu wewnętrznego w tych obszarach⁹⁹. Rozporządzeniem Ministra Sprawiedliwości w *sprawie szczegółowych zasad prowadzenia gospodarki finansowej i działalności inwestycyjnej sądów powszechnych* określono zasady dysponowania środkami budżetu sądownictwa, ustanawiano dysponentów środków oraz określono ich zadania i kompetencje. W myśl powyższego rozporządzenia dysponentem trzeciego stopnia środków budżetowych jest dyrektor sądu okręgowego. Zadania i kompetencje dysponenta trzeciego stopnia obejmują m.in. sprawowanie nadzoru i kontroli przebiegu wykonania zadań określonych w planie finansowym sądu oraz przestrzegania zasad gospodarki finansowej, w tym gospodarowania mieniem Skarbu Państwa, efektywności i skuteczności realizacji planów w układzie zadaniowym na podstawie mierników stopnia realizacji celów oraz przestrzegania dyscypliny finansów publicznych. Dysponenti trzeciego stopnia są upoważnieni do dokonywania zmian w projektach planów finansowych i w planach finansowych wydatków w obrębie jednego rozdziału, z tym że do przeniesień wydatków zmniejszających planowane wydatki na wynagrodzenia jest wymagana

⁹⁸ Dz.U. z 2013 r. poz. 427 ze zm.; Dz.U. z 2015 r. poz. 133 ze zm.; Dz.U. z 2016 r. poz. 2062 ze zm.; Dz.U. z 2018 r. poz. 23 ze zm.; Dz.U. z 2019 r. poz. 52 ze zm.

⁹⁹ art. 31a § 1 pkt 2 *usp*.

zgoda dysponenta budżetu sądów na obszarze apelacji. Jednocześnie ustawą z dnia 23 marca 2017 r. o zmianie ustawy *Prawo o ustroju sądów powszechnych*¹⁰⁰ wprowadzony został zapis umożliwiający podejmowanie przez prezesa sądu czynności wywołujących skutki finansowe nieujęte w planie finansowym sądu, z zaznaczeniem, że dla ich ważności wymagana jest uprzednia akceptacja właściwego dyrektora sądu, z wyjątkiem zarządzeń dotyczących kosztów sądowych orzeczonych przez sąd¹⁰¹. Biorąc pod uwagę powyższe wszystkie zmiany dokonane w planie finansowym Sądu w latach 2014-2017, w oparciu o wniosek Prezesa SO, winny zostać dokonane za pośrednictwem Dyrektora SO, a od dnia 4 maja 2017 r., tj. od dnia wejścia w życie ustawy o zmianie *usp*, po uzyskaniu stosownej akceptacji Dyrektora SO.

Reasumując to dyrektor sądu okręgowego kieruje gospodarką finansową tego sądu i jako kierownik jednostki ponosi odpowiedzialność za naruszenie dyscypliny finansów publicznych. W przypadku dokonywania zmian w planie finansowym jednostki na wniosek innych osób aniżeli do tego ustanowione bądź z ich pominięciem, dyrektor sądu nie ma możliwości skutecznego sprawowania nadzoru oraz kontroli nad przebiegiem wykonania zadań określonych w planie finansowym jednostki, a tym samym przestrzegania zasad gospodarki finansowej. W związku z powyższym negatywnie oceniono proces wnioskowania o dokonanie zmian w planie finansowym Sądu.

[akta kontroli str. 249-303, 377-390, 3766-3879, 4064-4066, 4070-4156, 4171-4203]

4.3. Wynagrodzenia zasadnicze kuratorów okręgowych.

Wynagrodzenia zasadnicze kuratorów zawodowych oraz aplikantów kuratorskich ustala się przy zastosowaniu mnożników kwoty bazowej¹⁰², zwanej dalej „kwotą bazową”, o której mowa w art. 14 ust. 1 *ustawy o ks*, określonych w załączniku nr 1 do *rozporządzenia w sprawie wynagrodzeń*. KO i jego zastępcy otrzymywali wynagrodzenie zasadnicze oraz dodatek za wieloletnią pracę w wysokości określonej w obowiązujących w kontrolowanym okresie *rozporządzeniach w sprawie wynagrodzeń* oraz *ustawie o ks*.

KO, jego zastępcy na mocy art. 14 ust. 2 *ustawy o ks* przysługuje dodatek funkcyjny, [redacted]. Ustalono, że dodatek funkcyjny zarówno dla KO, jak i jego zastępców w badanym okresie przyznany był w maksymalnej wysokości dopuszczonej przepisami prawa.

[akta kontroli str. 3877-3878, 3766-3864, 3880]

¹⁰⁰ Dz.U. z 2017 r. poz. 803.

¹⁰¹ Art. 179 § 1a.

¹⁰² W latach 2014 – 2015 [redacted]. W 2016 r. [redacted], w 2017 r. [redacted] w 2018 r. [redacted] natomiast w 2019 r. [redacted].

4.4. Dodatki specjalne dla kuratorów okręgowych.

Jak już nadmieniono w punkcie 4.2 niniejszego dokumentu kuratorowi zawodowemu może być przyznany na czas określony dodatek specjalny, [REDAKTOWANE] wynagrodzenia zasadniczego powiększonego o kwotę przyznanego dodatku funkcyjnego, w ramach posiadanych środków określonych na wynagrodzenia osobowe kuratorów zawodowych. Dodatek specjalny w wysokości, o której mowa w art. 14 ust. 4 ustawy o ks, może być przyznany kuratorowi z tytułu okresowego zwiększenia obowiązków służbowych, w szczególności za prowadzenie zajęć w ośrodku kuratorskim, przez właściwego prezesa sądu¹⁰³.

W latach 2014-2018 z końcem mijającego bądź na początku nowego roku¹⁰⁴, KO przedkładał Prezesowi SO propozycję przyznania dodatków specjalnych dla kuratorów zawodowych okręgu gdańskiego na kolejny rok, w tym również dla KO i jego zastępców. Dodatki specjalne przyznawane były zazwyczaj z początkiem każdego roku¹⁰⁵ na cały jego okres, [REDAKTOWANE]

[REDAKTOWANE] Jedynie w 2014 r. dodatek specjalny został przyznany KO w dwóch częściach - na okres 3 m-cy a następnie na 9 m-cy. W przypadku 2018 r dodatek specjalny został przyznany na cały rok a następnie wstrzymany, co opisano w dalszym akapicie.

Wnioski o przyznanie dodatków specjalnych nie zawierały uzasadnienia wskazującego na okoliczności ich przyznania, tj. jakie powierzane czynności powodowały okresowe zwiększenie obowiązków służbowych. W tej kwestii wyjaśniono¹⁰⁶, że zarówno *ustawa o ks* jak i *rozporządzenie w sprawie wynagrodzeń* nie wprowadziły wymogu pisemnego uzasadniania wniosków, czy też decyzji w przedmiotowym zakresie. Podejmując decyzję o ewentualnym przyznaniu dodatku opierano się na informacjach przekazanych ustnie. Wskazano, że powodem przyznania KO i jego zastępcom dodatków specjalnych było przede wszystkim wykonywanie przez nich dodatkowych zadań polegających na zorganizowaniu i przeprowadzeniu konkursów na wolne stanowiska aplikantów kuratorskich oraz przeprowadzenie dodatkowych lustracji, niewynikających z planu zadań nadzorczych.

Kontrolujący podzielają stanowisko Sądu w części dotyczącej braku wymogu pisemnego uzasadniania wniosków jednakże zauważają, że wnioski KO były formułowane

¹⁰³ § 5 rozporządzenia w sprawie wynagrodzeń.

¹⁰⁴ Dodatki na 2014 r. – 01.01.2014 r.; dodatki na 2015 r. – 07.01.2015 r.; dodatki na 2016 r. – 30.12.2015 r.; dodatki na 2017 r. – 29.12.2016 r.; dodatki na 2018 r. – 29.12.2017 r.

¹⁰⁵ Dodatki specjalne na rok 2017 zostały przyznane przez Prezesa SO pismami z 30.12.2016 r.

¹⁰⁶ Wyjaśnienia Prezesa SO oraz Dyrektora SO z 06.11.2020 r., znak: 0301-9/20 – odpowiedź na wniosek nr 11.

przed wystąpieniem okoliczności wskazanych w złożonych wyjaśnieniach, których nie dało się przewidzieć wcześniej, co potwierdza iż były przyznawane bez wystąpienia faktycznych okoliczności uzasadniających ich przyznanie. Ponadto wskazać należy, że sporządzenie uzasadnienia do jakiegokolwiek wydatku dokonywanego przez Sąd sprzyja zasadzie jawności i przejrzystości finansów publicznych oraz umożliwia sprawowanie skutecznej kontroli nad wydatkowaniem środków budżetowych.

Wyplata dodatków specjalnych przyznanych na cały rok 2018, decyzją Prezesa SO z 23.01.2018 r. podyktowaną wnioskiem KO została wstrzymana od 01.02.2018 r. Powodem powyższego było ustalenie, po przeprowadzonej analizie, iż Sąd nie posiada wystarczających środków aby te dodatki nadal wypłacać¹⁰⁷. Kolejne dodatki specjalne wypłacone w 2018 r. zostały przyznane KO i jego zastępcom ██████████ na okres 3 m-cy na podstawie wniosku KO z 04.06.2018 r., w którym wskazano, że jego wysokość została uzgodniona z Dyrektorem SO. Ostatni dodatek specjalny ██████████ został przyznany w grudniu 2018 r. na wniosek¹⁰⁸ KO jedynie jego zastępcom. We wniosku wskazano, że uzasadnieniem do jego przyznania jest fakt: „(...) iż każda z wymienionych osób w miesiącu grudniu wykona dodatkowe kontrole w związku z rozpatrywaniem wniosków dot. kuratorów zawodowych o awans na wyższy stopień służbowy. Zadanie to nie zostało ujęte w planie zadań nadzorczych na 2018 r. dlatego należy uznać, iż jest to dodatkowy obowiązek”. Zwarto w nim również informację, że Sąd posiada środki finansowe na przyznanie tych dodatków.

Jednocześnie podkreślić należy, że w 2019 r. dodatki specjalne zostały przyznane zastępcom KO na okresy półroczne w zdecydowanie obniżonej wysokości, tj. 8-10 %. Wnioski KO zostały sformułowane indywidualnie dla każdego zastępcy oraz zawierały uzasadnienie wskazujące na wykonywanie dodatkowych obowiązków lub zadań nieujętych w planie zadań nadzorczych. Powyższe wskazuje na stosowanie się do rekomendacji w przedmiotowym zakresie wyrażonych w piśmie z 24.08.2018 r., znak: DWOiP-II-054-15/18¹⁰⁹.

Ponadto ustalono, że w latach 2014 – 2019 nie wystąpiły przypadki długotrwałej nieobecności KO bądź jego zastępców. Absencja w pracy zasadniczo wynikała z wykorzystania urlopów. W okresach urlopu kuratorzy otrzymywali dodatki specjalne co wynikało z art. 172 *Kodeksu pracy*¹¹⁰.

[akta kontroli str. 3766-4069, 4204-4205]

¹⁰⁷ Wyjaśnienia Prezesa SO oraz Dyrektora SO z 06.11.2020 r., znak: 0301-9/20 – odpowiedź na wniosek nr 11.

¹⁰⁸ Z 19.11.2018 r.

¹⁰⁹ Łukasza Piebiaka Podsekretarza Stanu w Ministerstwie Sprawiedliwości.

¹¹⁰ Art. 172 - za czas urlopu pracownikowi przysługuje wynagrodzenie, jakie by otrzymał, gdyby w tym czasie pracował.

4.4. Nagrody.

Kuratorom przyznawano nagrody w oparciu o przepis art. 18 ust. 1 *ustawy o ks.* W latach 2014-2019 KO oraz jego zastępcom przyznano nagrody w łącznej wysokości 64.250 zł¹¹¹. Zgodnie z obowiązującym w Sądzie *regulaminem nagradzania decyzje* o przyznaniu nagrody podejmował samodzielnie Prezes SO. Nagrody przyznawane były w zróżnicowanej wysokości dwa do czterech razy w roku, niekiedy z kilkudniowym odstępem czasu. Nagrody były przyznawane bez sporządzania indywidualnych dekretów. Jak wyjaśniono¹¹², wynikało to z ilości zatrudnionych w okręgu gdańskim kuratorów zawodowych (blisko 230 osób). Z tego powodu decyzje dotyczące nagród miały charakter zbiorczy (odrębnie dla każdej jednostki organizacyjnej) i w takiej formie były przekazywane do komórek organizacyjnych celem ich wypłaty. Praktyka stosowana w powyższym zakresie przez Sąd nie jest właściwa, gdyż dokumenty związane z przyznaniem pracownikowi nagrody lub wyróżnienia, zgodnie z art. 105 *Kodeksu pracy*, pracodawca obowiązany jest umieszczać w aktach osobowych pracownika.

Jednocześnie nadmienić należy, że w przywołanym powyżej przepisie *ustawy o ks* wyraźnie określono, że nagrodę można przyznać za szczególne osiągnięcia w pracy. Uznaniowość polega w tym przypadku na decyzji pracodawcy czy taką nagrodę przyznać czy też nie, a tym samym nie zwalnia z obowiązku racjonalnego uzasadnienia do jej przyznania. Nagroda jest bowiem dodatkowym i szczególnym wyróżnieniem pracownika, a nie stałym dodatkiem do pobieranego wynagrodzenia przyznawanym wszystkim pracownikom bez wyjątku.

[akta kontroli str. 3766-3864, 3878, 3881, 4064-4069, 4157-4170, 4204, 4206-4208]

5. Organizacja oraz realizacja zadań służby bezpieczeństwa i higieny pracy

Działalność Sądu w zakresie bhp oceniono pozytywnie ze względu na wykonywanie zadań wynikających z rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 2 września 1997 r. w *sprawie służby bezpieczeństwa i higieny pracy*¹¹³ (dalej: *rozporządzenia w sprawie służby bhp*) w szczególności: prowadzenie wymaganej dokumentacji przez pracownika służby bhp.

Na dzień kontroli Sąd zatrudniał jedną osobę na stanowisku specjalisty ds. bhp¹¹⁴. Z wyjaśnień Dyrektora SO¹¹⁵ wynika, iż ww. osoba pracuje w SO od 21.10.2005 r., najpierw

¹¹¹ 2014 r. [REDAKTOWANE], 2015 r. [REDAKTOWANE], 2016 r. [REDAKTOWANE], 2017 r. [REDAKTOWANE]; 2018 r. [REDAKTOWANE]; 2019 r. – [REDAKTOWANE]

¹¹² Wyjaśnienia Prezesa SO oraz Dyrektora SO z 06.11.2020 r., znak: 0301-9/20 – odpowiedź na wniosek nr 11.

¹¹³ Dz. U. Nr 109, poz. 704 ze zm.

¹¹⁴ [REDAKTOWANE]

na stanowisku inspektora służby bhp/inspektora ds. bhp a od 01.09.2015 r. na stanowisku specjalisty ds. bhp. Pracownik zatrudniony w Sądzie na stanowisku specjalisty ds. bhp, spełnia wymogi w zakresie wykształcenia określone w § 4 ust. 2 rozporządzenia w sprawie służby bhp.

Stan zatrudnienia w Sądzie w badanym okresie przekraczał 600 pracowników (na dzień 31.12.2019 r. liczba pracowników - w osobach - wynosiła 616). Ponadto, w sądach funkcjonalnych: 58 - w SR Sopot i 56 - w SR w Kościerzynie¹¹⁶. Tym samym wymóg zatrudnienia w pełnym wymiarze czasu pracy co najmniej 1 pracownika służby bhp na każdym 600 pracowników określony w § 1 ust. 4 rozporządzenia w sprawie służby bhp uznano za spełniony.

Nowozatrudnieni pracownicy odbywają szkolenie wstępne, a fakt jego przeprowadzenia potwierdzają podpisem na *Karcie szkolenia wstępnego w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy* oraz *Oświadczeniem*. Ww. dokumenty każdorazowo są dołączane do akt osobowych pracownika. W rejestrze szkoleń wstępnych w dziedzinie bhp w Sądzie w roku 2019 odnotowano przeszkolenie 65 osób. Na bieżąco podczas szkolenia wstępnego nowozatrudnieni pracownicy potwierdzają zapoznanie się z instrukcjami bhp obowiązującymi na ich stanowisku pracy¹¹⁷. Jak wynika z wyjaśnień specjalisty ds. bhp¹¹⁸, instrukcje bhp oraz ich aktualizacje umieszczane są na *Portalu wymiany informacji*. Pracownicy zapoznanie się z ww. potwierdzają pisemnymi oświadczeniami.

W SO prowadzone są szkolenia okresowe pracowników. W 2019 r. przeprowadzono szkolenie okresowe bhp¹¹⁹ dla 73 osób oraz szkolenie z pierwszej pomocy – aktualizujące i dla nowych pracowników wyznaczonych do udzielania pierwszej pomocy w zakładzie pracy¹²⁰ – dla łącznie 44 osób. Z umowy dotyczącej szkolenia okresowego bhp wynika, iż „w przypadku, gdy pracownicy nie będą mogli brać udziału w szkoleniach zamkniętych, będą brali nieodpłatnie udział w szkoleniach otwartych, organizowanych w siedzibie Zleceniobiorcy w Gdańsku, w terminach wskazanych przez Zleceniobiorcę”. Zastosowanie takiego zapisu jest rozwiązaniem efektywnym w przypadku usprawiedliwionej absencji

¹¹⁵ Pismo Dyrektora SO z 06.11.2020 r., znak: F.0301-9/20 – odpowiedź na wniosek nr 10 pkt. 1b.

¹¹⁶ Analiza stanu bezpieczeństwa i higieny pracy za 2019 r. – w SO w Gdańsku, w SR w Sopocie, SR w Kościerzynie z dnia 10.01.2020 r.

¹¹⁷ Przedstawiono przykładowe oświadczenia pracowników i karty szkolenia wstępnego w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy z 2019 r.

¹¹⁸ Pismo specjalisty ds. bhp SO (bez daty) - odpowiedź na wniosek nr 3 pkt. 1.

¹¹⁹ Umowa nr 1/01/2019/PR04 zawarta w dniu 08.01.2019 r. z [REDAKTOWANE]

¹²⁰ Umowa nr 19/19-8-G zawarta w dniu 22.02.2019 r. z [REDAKTOWANE]

pracownika w przewidzianym terminie szkolenia. Z wyjaśnień Dyrektora SO¹²¹ wynika, iż tak samo jak w przypadku nowozatrudnionych pracowników zaświadczenia o odbyciu szkolenia okresowego z zakresu bhp są dołączane do akt osobowych po uprzednim odnotowaniu ich w systemie SAP.

Pracownicy Sądu kierowani są na badania wstępne, okresowe oraz kontrolne¹²² zgodnie z art. 229 *Kodeksu pracy*. Rejestry dotyczące powyższych badań prowadzone są w zróżnicowany sposób, tj. *skierowania na badania wstępne* są katalogowane w plikach MS Word, jeden egzemplarz wydawany jest kandydatowi na pracownika, a drugi dołączany do akt osobowych. *Rejestry badań okresowych* prowadzone są w plikach MS Excel, z ustawioną formułą informującą o zbliżającej się konieczności skierowania pracownika na badanie z wyprzedzeniem 1 miesiąca. Z kolei *Rejestr skierowań na badania kontrolne* prowadzony jest od 2017 r. w formie papierowej. Pracownik po nieobecności spowodowanej chorobą trwającą co najmniej 30 dni otrzymuje pocztą tradycyjną lub elektroniczną skierowanie na badanie kontrolne. Każdorazowo orzeczenia lekarskie przed włożeniem do akt osobowych odnotowywane są zarówno w systemie SAP jak i *Rejestrach badań okresowych*.

W Sądzie opracowano instrukcje ewakuacji budynku SO¹²³ oraz budynków sądów funkcjonalnych¹²⁴ i tzw. „system udzielania pierwszej pomocy”¹²⁵. Ponadto, opracowane zostały instrukcje BHP dotyczące m.in. użytkowania urządzeń biurowych, prac administracyjno-biurowych, transportowych oraz użytkowania urządzeń agd.

W Sądzie prowadzony jest *Rejestr wypadków przy pracy*, z zapisów rejestru wynika, że w 2019 r. zarejestrowano 1 wypadek przy pracy, który miał lekki charakter. Z informacji specjalisty ds. bhp wynika, iż w 2017 r. był przypadek skierowania sprawy wypadku na drogę sądową, gdyż ZUS odmówił przyznania świadczenia z tytułu wypadku przy pracy. Sąd do którego odwołał się poszkodowany podtrzymał ustalenia zespołu powypadkowego a poszkodowany uzyskał należne świadczenie.

Komórka ds. bhp sporządza analizy stanu bezpieczeństwa i higieny pracy, zgodnie z § 2 ust. 3 rozporządzenia *w sprawie służby bhp*, którą przedstawia Dyktorowi SO. Ostatnia analiza została sporządzona w 2019 r.

[akta kontroli str. 4209-4504]

¹²¹ Pismo Dyrektora SO z 06.11.2020 r., znak: F.0301-9/20 - odpowiedź na wniosek nr 10 pkt. 1c.

¹²² Pismo Dyrektora SO z 06.11.2020 r., znak: F.0301-9/20 - odpowiedź na wniosek nr 10 pkt. 1d.

¹²³ Zarządzenia Dyrektora SO: nr 4/2019 z 26 lutego 2019 r. oraz nr 3/20 z 27 lutego 2020 r.

¹²⁴ Zarządzenia Dyrektora SO: nr A.0111-7/19 z 27 lutego 2019 r. (dot. SR w Kościerzynie), nr 4/2019 – Adm.D. z 23.07.2019 r. (dot. SR w Sopocie).

¹²⁵ Zarządzenia Dyrektora SO: nr 5/19 z 22 marca 2019 r. (dot. SO Gdańsk), nr A.-0111-23/19 z 23 lipca 2019 r. (dot. SR w Kościerzynie), nr 5/2019 – Adm.D. z 23 lipca 2019 r. (dot. SR w Sopocie).

IV. OGÓLNA OCENA DZIAŁALNOŚCI SO

Mając na względzie ustalenia kontroli oraz oceny cząstkowe badanych obszarów, ogólnie działalność Sądu w badanym zakresie oceniono **pozytywnie z zastrzeżeniami**. Na powyższą ocenę wpływ mają niżej wymienione oceny cząstkowe, w wyniku których działalność SO w zakresie:

1. Realizacji zamówień publicznych o wartości powyżej 30 000 euro oceniono **pozytywnie z zastrzeżeniami** ze względu na stwierdzone uchybienia odnoszące się do :
 - a) wskazania w *Protokołach postępowań o udzielenie zamówienia w trybie przetargu nieograniczonego* wartości zamówienia bez kwot zamówień uzupełniających w sytuacji, gdy Zamawiający przewiduje udzielenie ww. zamówień;
 - b) braku weryfikacji danych zawartych w *Protokole postępowania o udzielenie zamówienia w trybie przetargu nieograniczonego* w sprawie nr G-260-1/18, co spowodowało wskazanie tego samego oferenta w dwóch różnych pozycjach zestawienia ofert;
 - c) dwuznaczność zapisów w sprawie nr G-260-1/18, w *Protokole postępowania o udzielenie zamówienia w trybie przetargu nieograniczonego*(w części 14 wezwanie do złożenia, uzupełnienia, poprawienia lub wyjaśnienia dokumentów, oświadczeń, pełnomocnictw) dot. zastosowania art. 26 ust. 4 ustawy Pzp gdzie „x” zaznaczono przy „nie”, jednakże przy „tak” wpisano XXXXXXXXXX
 - d) zawarcie w projektach umów oraz w ostatecznie podpisanych umowach zapisów w zakresie możliwości zamiast konieczności nałożenia kar umownych przez Zamawiającego, co pozostawia uznaniowość przy ich naliczaniu („Zamawiający może”), a także możliwość lub zastrzeżenie sobie prawa dochodzenia odszkodowania uzupełniającego zamiast obowiązku jego dochodzenia.
2. Realizacji zamówień publicznych o wartości poniżej 30 000 euro oraz wewnętrznych regulacji w powyższym zakresie oceniono **pozytywnie z zastrzeżeniami** ze względu na:
 - a) nieuwzględnienie w *Regulaminie zamówień podprogowych* zapisów dotyczących sposobu wszczęcia procedury udzielania ww. zamówień, tj. składania stosownych zapotrzebowań/wniosków zawierających potwierdzenie Gł. księgowego o zabezpieczeniu w planie środków finansowych, co w znacznym stopniu przyczyniłoby się do przejrzystości całego procesu;

- b) nieuregulowanie zapisów w zakresie: minimalnej liczby ofert złożonych przez wykonawców, która będzie czynić postępowanie ważnym, odstąpienia od zastosowania procedur w sposób wskazujący na obowiązek poszukiwania najkorzystniejszej oferty oraz sposobu udzielenia zamówienia wyłonionemu wykonawcy/dostawcy, co dodatkowo wpłynęłoby na zagwarantowanie konkurencyjnego wyboru wykonawców.
3. Zawierania umów cywilnoprawnych, w tym na podstawie art. 4 pkt 8 *Pzp* oceniono **pozytywnie z zastrzeżeniami** z uwagi na stwierdzone uchybienia odnoszące się do:
- a) nieopracowania zasad dotyczących zarówno wyboru wykonawców jak i sposobu ustalania wysokości ich wynagrodzenia;
 - b) niezdefiniowania czynników, które stanowiłyby podstawę do zawarcia pisemnej umowy z wykonawcą oraz treści jakie obowiązkowo powinny być zawarte w pisemnym zleceniu kierowanym do wykonawcy;
 - c) niewskazywania w treści umów zapisów dotyczących: kar umownych, warunków odstąpienia od umowy oraz umożliwiających skuteczne dochodzenie roszczeń wynikających z ewentualnego nieterminowego bądź nienależytego wykonania prac będących ich przedmiotem, w tym zasad ich odbioru;
 - d) niezamieszczania w umowach paraf radcy prawnego świadczących o dokonaniu sprawdzenia ich treści pod względem formalno – prawnym, jak również kontrasygnaty Gł. księgowego, co potwierdziło by zabezpieczenie środków w planie finansowym;
 - e) zamkniętego kręgu wykonawców, którym SO zleca realizację usług, co nie w pełni gwarantuje przestrzeganie zasady transparentności i konkurencyjności przy wyborze wykonawców oraz przypadków zawierania umów cywilnoprawnych z datą późniejszą aniżeli okres obowiązywania wynikający z ich zapisów.
4. Dodatkowych składników wynagrodzeń Kuratora Okręgowego i jego zastępców oceniono **negatywnie** z uwagi na stwierdzone nieprawidłowości polegające na:
- a) przyjętej praktyce zabezpieczania środków na dodatki specjalne dla KO i jego zastępców na etapie planowania budżetu na poszczególne lata oraz wnioskowania o ich przyznanie bez wystąpienia faktycznego uzasadnienia, co sugeruje, że był on planowanym i stałym składnikiem wynagrodzenia;
 - b) występowaniu przez Prezesa SO lub KO z wnioskiem do SA o dokonanie zmian w planie finansowym Sądu bez uwzględnienia w tej czynności lub z pominięciem dysponenta środków, tj. Dyrektora SO;

- c) formułowaniu wniosków i przyznawaniu na ich podstawie dodatków specjalnych w latach 2014-2018 bez wystąpienia faktycznych okoliczności uzasadniających ich przyznanie;
- d) przyznawaniu nagród w oparciu o art. 18 ust. 1 *ustawy o ks* bez wskazania uzasadnienia, tj. szczególnych osiągnięć w pracy kuratora okręgowego i jego zastępców skutkujących uznaniem, co do zasadności przyznanego wyróżnienia oraz bez sporządzania indywidualnych pisemnych dekretów, co skutkowało naruszeniem obowiązku wynikającego z art. 105 *Kodeksu pracy*.

Jednocześnie pozytywnie należy ocenić działania podjęte przez Sąd w roku 2019, w wyniku których dodatki specjalne zostały przyznane na podstawie wniosków zawierających stosowne uzasadnienie oraz w proporcjonalnej wysokości.

5. Organizacji oraz realizacji zadań służby bezpieczeństwa i higieny pracy pracowników oceniono **pozytywnie** potwierdzając wykonywanie zadań wynikających z rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie służby bezpieczeństwa i higieny pracy.

W związku z powyższym wnosi się o niezwłoczne podjęcie działań mających na celu wyeliminowanie stwierdzonych uchybień i nieprawidłowości oraz zapobieżenie ich powstawaniu w przyszłości, w tym w szczególności zapewnienie, że:

1. Kontynuowane będzie przestrzeganie rekomendacji Ministerstwa Sprawiedliwości dotyczących przesłanek warunkujących przyznanie dodatków specjalnych kuratorom okręgowym.
2. W umowach zawieranych przez Sąd, przy uwzględnieniu ich specyfiki, będą zamieszczane zapisy zabezpieczające interesy Jednostki, w szczególności w zakresie kar umownych w przypadku nieterminowego bądź nienależytego wykonania postanowień umowy przez wykonawcę, a w przypadku umów zawieranych na podstawie *ustawy Pzp* także zapisy dotyczące obowiązkowego dochodzenia odszkodowania uzupełniającego, jak również zapisy dotyczące zasad odbioru czynności będących ich przedmiotem.
3. Protokoły postępowań o udzielenie zamówienia publicznego będą wypełniane w sposób zgodny lub w zakresie określonym w przepisach *ustawy Pzp*.
4. Dokonana zostanie zmiana zapisów w wewnętrznych uregulowaniach w zakresie zamówień publicznych o wartości nieprzekraczającej 30 000 euro, dotyczących opisanych w niniejszym wystąpieniu zastrzeżeń.

5. Kierując się zasadami wydatkowania środków publicznych zawartymi w art. 44 ust 3 *ufp*, Sąd rozważy sformalizowanie zasad zawierania umów cywilnoprawnych, w szczególności określi sposób wyboru wykonawcy (z zachowaniem zasady transparentności i konkurencyjności) oraz ustalania wysokości wynagrodzenia, a także czynników które stanowiłyby podstawę do zawarcia pisemnej umowy z wykonawcą oraz treści jakie obowiązkowo powinny być zawarte w pisemnym zleceniu kierowanym do wykonawcy. Przedmiotowa regulacja powinna także uwzględniać zapisy art. 54 ust. 1 i 3 *ufp* dotyczące dokonania przez Głównego księgowego wstępnej kontroli zgodności planowanych wydatków i zobowiązań z planem finansowym.
6. Wszystkie zmiany w planie finansowym jednostki realizowane w grupie wynagrodzeń dla kuratorów będą dokonywane przy uwzględnieniu udziału Dyrektora SO.
7. Środki na dodatki specjalne dla kuratorów będą zabezpieczane zgodnie z obowiązującymi przepisami w przedmiotowym zakresie.
8. Przyznawanie nagród na podstawie art. 18 ust. 1 *ustawy o ks* będzie racjonalnie uzasadnione wystąpieniem przesłanki wynikającej tego przepisu i udokumentowane, stosownie do przepisu art. 105 *Kodeksu pracy*.

Stosownie do § 30 ust. 3 pkt. 1 i 2 komunikatu Ministra Sprawiedliwości z dnia 27 listopada 2015 r. w sprawie szczegółowych wytycznych w zakresie kontroli zarządczej dla działu administracji rządowej – sprawiedliwość dotyczących przeprowadzania kontroli działalności administracyjnej sądów powszechnych¹²⁶, proszę o przekazanie, w terminie do dnia 5 maja 2021 r. pisemnej informacji o sposobie realizacji zaleceń pokontrolnych, wykorzystaniu wniosków lub przyczynach ich niewykorzystania albo o innym sposobie usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości.

Jednocześnie informuję, że zgodnie z § 31 wyżej przywołanego komunikatu od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze.

z upoważnienia
MINISTRA SPRAWIEDLIWOSCI

Jacek Jamka
Zastępca Dyrektora
Biura Ministra

Sporządzono w dwóch egzemplarzach:

1. Prezes Sądu Okręgowego w Gdańsku, Dyrektor Sądu Okręgowego w Gdańsku
2. Wydział Kontroli Biura Ministra w Ministerstwie Sprawiedliwości – a/a.

¹²⁶ Dz. Urz. Min. Sprawiedl. z 2015 r., poz. 236